

महाराष्ट्र शासन
जिल्हाधिकारी कार्यालय जळगांव
(गौण खनिज शाखा)

सन 2026-2027 या वर्षाकरीता जळगांव जिल्ह्यातील दिनांक 08/04/2025, दि.09/10/2025 व दि.10/04/2026 रोजीच्या वाळू निर्गती धोरणानुसार जळगाव जिल्ह्यातील वाळू/रेतीगटांच्या निर्गतीकरीता वाळूगटनिहाय ई- निविदा (e-Tendering) व ई-लिलावाची (e-Auction) निविदा अधिसूचना क्र./गौणख/ई-कावि/2026/8/26/526 दिनांक :- 24/04/2026

लिलावाच्या ई-निविदा (e-Tendering) आणि ई-लिलावाकरीता (e-Auction) अटी, शर्ती व निर्देश :-

सन 2026-27 साठी जळगाव जिल्ह्यातील जिल्ह्यातील खाणकाम आराखडा मंजूर असलेल्या व पर्यावरण अनुमती प्राप्त 08 वाळूगटासाठी ई-निविदा व ई-लिलावाकरिता राज्यस्तरीय तज्ञ मूल्यांकन पर्यावरण समिती व राज्यस्तरीय पर्यावरण आघात निर्धारण प्राधिकरणाकडील पर्यावरण अनुमती, भारत राजपत्र, पर्यावरण वन और जलवायू परिवर्तन मंत्रालय, अधिसूचना, दिनांक 14 सप्टेंबर 2006, वाळू निर्गती धोरण-2025 महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्रमांक : गौखनि 10/0125/प्र.क्र.05/ख-1, दिनांक 08 एप्रिल 2025, दि.09 ऑक्टोबर, 2025 व 10 एप्रिल,2026 Sustainable Sand Mining Guidelines 2016, Enforcement and Monitoring Guidelines for Sand Mining January 2020 व महाराष्ट्र गौण खनिज उत्खनन (विकास व विनियमन) नियम, 2013 मधील नियम 70 मधील तरतुदीनुसार खालील अटी, शर्ती व निर्देश निश्चित करण्यात आलेले आहेत :-

1. लिलावधारकासाठी/निविदाधारकासाठी अटी,शर्ती व निर्देश :-

- पर्यावरण विभाग, मुंबई SEIAA या समितीमार्फत निर्गमित होणा-या पर्यावरण अनुमतीमधील सर्व अटी, शर्ती व निर्देशांचे पालन करणे लिलावधारकास/निविदाधारकास बंधनकारक राहिल. लिलावधारकाने/निविदाधारकाने पर्यावरण अनुमतीमधील अटी व शर्तीचे उल्लंघन केल्यास वाळू/रेतीगट रद्द करण्याबरोबरच वाळू/रेतीगटाची अनामत रक्कम, बँक गॅरंटी जप्त करण्यात येईल तसेच त्याच्याविरुद्ध पर्यावरण संरक्षण कायदा, 1986 मधील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल.
- वाळू/रेतीगटासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या हातच्या किंमतीपेक्षा (Upset Price) अधिक रक्कम ई-निविदेत नमूद करावी लागेल. तसेच ई-लिलावात बोलीची सुरुवात सदर वाळू/रेतीगटासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या हातच्या किंमतीपेक्षा (Upset Price) अधिक रकमेने करावी लागेल.
- पात्र लिलावधारक यांना त्यांनी उत्खनन केलेल्या वाळूच्या 10 टक्के वाळू प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत तसेच आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील लाभार्थ्यांच्या घरकुलांकरीता विनामूल्य उपलब्ध करून देणे लिलावधारक यांना बंधनकारक राहिल.
- निविदेतील/ लिलावातील सर्वोच्च बोलीचा देकार स्विकारावयाचा किंवा नाकारावयाचा निर्णय प्रकरणपरत्वे जिल्हाधिकारी यांना राहिल व सदर निर्णय संबंधितास लिलावाच्या दिवशीच कळविण्यात येईल. निविदा/लिलाव नाकारावयाचा निर्णय घेतल्यास त्याची सविस्तर कारणे नोंदविण्यात येतील.
- लिलावधारकास/निविदाधारकास सर्वोच्च बोलीच्या/देकाराच्या रकमेव्यतिरिक्त खालीलप्रमाणे इतर रकमा जमा करणे आवश्यक राहिल:-

- भूपृष्ठ भाडे (संबंधित वाळू/रेतीगटाच्या क्षेत्रानुसार)
- जी.एस.टी. रक्कम (सदर रक्कम जी.एस.टी. कार्यालयात जमा करण्यात यावी)

3. टी.डी.एस.रक्कम. (सर्वोच्च बोलीच्या 2 %)
4. भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जळगाव यांच्या नावे सर्वेक्षण शुल्क (प्रतिवाळूगट र.रु.5000/- प्रमाणे)
5. सर्वोच्च बोलीच्या 0.2 % मुद्रांक शुल्क
6. स्वामित्वधनाच्या 10 % जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान अंशदान निधी
7. सर्वोच्च बोलीच्या 2 % पर्यावरण शुल्क (बँक गॅरंटीच्या स्वरूपात)
8. राज्य पर्यावरण विभागाने मंजूर केलेल्या पर्यावरण व्यवस्थापन आराखड्यात नमूद केलेल्या रकमा
9. संबंधित वाळू/रेतीगटाच्या बोलीच्या रकमेच्या 25 % अनामत रक्कम भरणे आवश्यक राहिल.
10. सदर रकमा किती भराव्या लागतील याबाबतीत जिल्हाधिकारी कार्यालय जळगाव (गौण खनिज शाखा) येथून माहिती प्राप्त करून घेणे आवश्यक राहिल.
11. ई-निविदा/ई-लिलावात भाग घेणाऱ्या प्रत्येक व्यक्तीला/संस्थेला सदर वाळू/रेतीगटाच्या हातच्या किमतीच्या 25% रक्कम इसारा (EMD) रक्कम ऑनलाईन पध्दतीने (नेटबँकिंग) द्वारे यासोबतच्या परिशिष्ट 1 मध्ये नमूद सूचनांनुसार ऑनलाईन पध्दतीने भरावी लागेल.

(i) लिलावाचा कालावधी नदीपात्रासाठी पर्यावरण अनुमती असेपर्यंत राहिल. मात्र त्यापैकी वाळू धोरण शासन निर्णयात नमुद दिनांक 10 जून ते 30 सप्टेंबर पावेतो वाळू उत्खनन बंद राहिल.

(ii) हातची किंमत (Upset price) :- शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेल्या वाळूच्या स्वामित्वधनाची रक्कम आणि संबंधित वाळूगटातून उत्खनन होऊ शकणा-या वाळूच्या परिमाणाच्या 90 टक्के वाळूचा गुणाकार केल्यानंतर येणारी रक्कम अशा वाळूगटाची हातची किंमत (Upset price) म्हणून निश्चित करण्यात येईल.

(iii) इसारा रक्कम:- लिलावात भाग घेणाऱ्या व्यक्ती/संस्थेला निविदेसोबत इसारा रक्कम म्हणून लिलावाच्या हातच्या रकमेच्या २५ टक्के रक्कम भरावी लागेल.

(iv) सुरक्षा ठेव/अनामत रक्कम :- यशस्वी लिलावधारकाने/परवानाधारकाने करारनामा करतेवेळी लिलावाच्या अटी व शर्तीच्या यथोचित पालनार्थ लिलावाच्या बोलीच्या रकमेच्या २५% एवढी रक्कम अनामत रक्कम म्हणून भरणे आवश्यक राहिल. लिलावाचा कालावधी यशस्वीरित्या पूर्ण केल्यानंतर १ महिन्याच्या आत अनामत रक्कम लिलावधारकास परत करण्यात येईल. तथापि, लिलावधारकास केलेल्या दंडाची वसुली प्रलंबित असल्यास अशी वसुली अनामत रक्कमेतून करण्यात येईल.

2. वाळूगटाच्या लिलावाकरीता अधिकारिता:-

(i) जिल्ह्यातील सर्व वाळूगटांचे लिलाव जिल्हास्तरावर जिल्हाधिकारी यांच्या नियंत्रणाखाली करण्यात येतील.

(आ) लिलावधारक यांच्यासाठी आवश्यक पात्रता

(i) लिलावात भाग घेणाऱ्या व्यक्ती / संस्था यांच्याकडे नियमित आयकर भरत असल्याचा पुरावा, पॅन क्रमांक, वस्तु व सेवाकर विभागाचा GSTIN क्रमांक असणे आवश्यक राहिल.

(iii) लिलावामध्ये भाग घेणारी व्यक्ती महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असणे बंधनकारक राहिल.

(iv) लिलावात भाग घेणारी व्यक्ती / संस्था यांनी खालीलप्रमाणे कागदपत्रे सादर करणे बंधनकारक राहिल:-

अ.क्र	व्यक्ती व संस्थेचे नाव	सादर करावयाचे कागदपत्रे
1	For Individual	Aadhar Card/PAN Card
2	Partnership Firm	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
3	Company	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
4	Society	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
5	Limited Liability Partnership (LLP),	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
6	Consortium	Registration Certificate issued by Appropriate Authority

(iv) लिलावामध्ये भाग घेणाऱ्या व्यक्ती / संस्थेचे मागील आर्थिक वर्षाचे निव्वळ वार्षिक उत्पन्न लिलावाच्या हातच्या किंमतीच्या १०% असणे आवश्यक राहिल.

(v) लिलावामध्ये भाग घेणाऱ्या व्यक्ती/संस्थेची मागील ३ आर्थिक (सन-2022-23,2023-24,2024-25) वर्षांपैकी कोणत्याही एका वर्षाची वार्षिक उलाढाल खालीलप्रमाणे असणे आवश्यक आहे:- (मागील 03 वर्षांची उलाढाल संदर्भात शासनस्तरावरून वेळोवेळी निर्गमित होणारे शासन निर्णय/ परिपत्रक/ शासन शुध्दीपत्रक यांची अंमलबजावणी करण्यात येईल)

अ.क्र.	वाळू साठा	मागील 3 आर्थिक वर्ष (सन-2022-23,2023-24,2024-25) वार्षिक उलाढाल (रुपये)
1	1000 ब्रासपर्यंत	10 लाख
2	1001 ते 2000 ब्रासपर्यंत	20 लाख
3	2001 ते 3000 ब्रासपर्यंत	30 लाख
4	3001 ते 4000 ब्रासपर्यंत	40 लाख
5	4001 ते 5000 ब्रासपर्यंत	50 लाख
6	5001 ते 10000 ब्रासपर्यंत	1 कोटी
7	10001 ते 15000 ब्रासपर्यंत	1.5 कोटी
8	15001 ते 20000 ब्रासपर्यंत	2 कोटी
9	20001 ते 25000 ब्रासपर्यंत	3 कोटी
10	25000 ब्रासपेक्षा जास्त	3.5 कोटी

(vi)ई-लिलाव भरु इच्छिणाऱ्या व्यक्ती / संस्था यांना अर्जाचे शुल्क, वाळूगटाची हातची किंमत रु. १०.०० लाखापेक्षा कमी असल्यास रु. २,०००/- व रु. १०.०० लाखापेक्षा जास्त असल्यास रु.५,०००/-संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकार्यांच्या नावाने धनादेशाद्वारे किंवा जिल्हाधिकारी सूचित करतील त्या पध्दतीने भरावी लागेल.

(vii) लिलावात भाग घेणाऱ्या व्यक्ती/संस्थेला निविदेसोबत इसारा रक्कम म्हणून लिलावाच्या हातच्या रकमेच्या २५ टक्के रक्कम भरावी लागेल.

(viii) कोणतीही व्यक्ती किंवा कंपनी / संस्था लिलावात भाग घेण्यास खालील कारणास्तव अपात्र असतील:-

अ) वयाने अज्ञान, दिवाळखोर किंवा मतिमंद व्यक्ती किंवा

आ)केंद्र अथवा राज्य शासनामध्ये लाभाचे पद धारण केलेल्या व्यक्ती किंवा

इ) गौण खनिजाच्या स्वामित्वधनाची थकबाकी किंवा मृतभाटकाची रक्कम (Dead Rent) थकविण्यात आली असणारी व्यक्ती / संस्था (या प्रयोजनार्थ जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत गौण खनिजाचे स्वामित्वधन, मृतभाटक रक्कम, किंवा शासनाच्या महसूलाची थकबाकीदारांची यादी वेळोवेळी तयार करण्यात येईल व प्रसिद्ध करण्यात येईल.)

ई)नैतिक अधः पतन केल्याबद्दल किंवा गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन किंवा वाहतूक केल्याबाबत न्यायालयाकडून शिक्षा झाली असेल अशी व्यक्ती / संस्था.

उ) अवैध उत्खनन प्रकरणी जप्त केलेली वाहने ज्यांच्या मालकीची असतील अशी व्यक्ती

ix) Environment management plan च्या अंमलबजावणीसाठी येणारा खर्च निविदाधारक यांना करणे बंधनकारक राहिल.

x) वाळूगटाचा Corporate Environmental Responsibility Plan च्या अंमलबजावणीसाठी येणारा खर्च निविदाधारकांनी करणे बंधनकारक राहिल.

जिल्हा वाळू संनियंत्रण समितीने लिलावासाठी शिफारस केलेल्या वाळूगटांचे लिलाव, ई-निविदा, ई-ऑक्शन पध्दतीने करण्यात येतील.

(i) सर्व वाळूगट मा. सर्वोच्च न्यायालय, मा. उच्च न्यायालय, मा. राष्ट्रीय हरित लवाद यांनी वेळोवेळी दिलेले निदेश, तसेच केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वन व वातावरणीय बदल मंत्रालयामार्फत वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या अधिसूचनेतील तरतूदीनुसार निश्चित करण्यात यावेत.

(ii) लिलावाचा कालावधी पावसाळ्याच्या कालावधीसह समाविष्ट असेल. दिनांक १० जून ते ३० सप्टेंबर हा पावसाळ्याचा कालावधी असेल व या कालावधीमध्ये वाळू उत्खनन करता येणार नाही.

iii) जाहिरातीमध्ये नमूद वाळू / रेतीगटांत अपेक्षित वाळूसाठा आहे किंवा नाही, वाहतूकीसाठी आवश्यक रस्ते उपलब्ध आहेत किंवा नाहीत, वाळूगटामधील वाळू मातीमिश्रीत आहे किंवा कसे, याची लिलावापूर्वी खात्री करून

घेण्याची जबाबदारी संबंधित लिलावधारकाची राहिल. वाळू/रेतीगटाचा ताबा घेऊन लिलावधारकाने वाळूचे उत्खनन केल्यानंतर यासंबंधीची कोणतीही तक्रार विचारात घेतली जाणार नाही. तसेच वाळूगट बदलून देण्याची किंवा वाळू लिलावापोटी शासन जमा केलेल्या रकमेपैकी प्रमाणशीर रक्कम परत करण्याच्या विनंतीचा विचार केला जाणार नाही.

- (iv) लिलावात भाग घेऊ इच्छिणाऱ्या व लिलाव भरू इच्छिणाऱ्या प्रत्येक व्यक्ती / संस्थेला लिलाव सादर करताना इसारा रक्कम RTGS/NEFT द्वारे अथवा जिल्हाधिकारी सूचित करतील त्यापद्धतीने भरावी लागेल.
- (v) प्रस्तावित लिलावासंदर्भात काही तक्रारी / आक्षेप / सूचना प्राप्त झाल्यास जिल्हाधिकारी व संयुक्त वाळूगटाच्या बाबतीत विभागीय आयुक्त यांनी त्याची तपासणी / चौकशी करावी व लिलाव न करण्यास सबळ कारणे असल्याची खात्री झाल्यास संबंधित वाळूगटाच्या लिलावाच्या प्रक्रियेबाबत योग्य तो निर्णय घेतील.
- (vi) लिलावाचा कालावधी हा मंजूर दिनांकापासून दिनांक 30/09/2026 पावेतो आहे. परंतु दि.10 जून 2026 ते 30 सप्टेंबर 2026 हा पावसाळ्याचा कालावधी असेल व या कालावधीत वाळू उत्खनन करता येणार नाही.
- (vii) खाणकाम आराखड्याप्रमाणे उत्खनन पूर्ण झालेल्या भागामध्ये पुन्हा कोणतेही उत्खनन होणार नाही याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल.
- (अ) जिल्ह्यातील वाळू/रेतीच्या निर्गतीसाठी निश्चित केलेल्या सर्व वाळू/रेतीगटांचा वाळूगटनिहाय ई- लिलाव जिल्ह्याच्या मुख्यालयी एकाच दिवशी आयोजित केला जाईल.
- (ब) लिलावाच्या दिवशी सर्व वाळूगटांच्या लिलावाची कार्यवाही पूर्ण न झाल्यास लगतच्या पुढील दिवशी सकाळी कार्यालयीन वेळेत कार्यवाही पुढे केली जाईल.
- (क) जिल्ह्यातील सर्व वाळूगटांचे लिलाव संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या व्यक्तीगत नियंत्रणाखाली व देखरेखीखाली पार पाडण्यात येतील.

3. लिलावाची प्रक्रिया :-

- (i) नदीपात्रातील वाळूगटांसाठी जिल्ह्यातील प्रत्येक वाळूगट निहाय एकच ई-लिलाव प्रसिद्ध करण्यात येईल.
- (ii) ई-लिलाव पद्धतीद्वारे राबविण्यात येणाऱ्या सर्व लिलावामध्ये शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या हातच्या किंमतीपेक्षा अधिक रकमेने लिलावाच्या बोलीची सुरुवात करण्यात येईल. ई-लिलावाची बोली ऑनलाईन पद्धतीने करताना कमीत कमी रु. ५०००/- किंवा त्यापटीमध्ये वाढ करणे बंधनकारक राहिल.
- (iii) यामध्ये सर्वोच्च बोली बोलणारा स्पर्धक यशस्वी बोलीधारक म्हणून समजला जाईल.
- (iv) सदर यशस्वी बोलीधारकाकडून लिलाव रकमेच्या एकूण २५ टक्के रक्कम लिलावाच्या दिवसानंतर कार्यालयीन कामकाजाच्या ४८ तासांच्या आत (सुट्टीचे दिवस वगळून) जिल्हाधिकारी यांच्या कार्यालयात भरण्यात येईल.
- (v) लिलावाची उर्वरित ७५ टक्के रक्कम तदनंतर १५ दिवसांच्या आत जिल्हाधिकारी यांच्या कार्यालयात भरावी लागेल.
- (vi) अतिअपवादात्मक परिस्थितीमध्येच लिलावाच्या बोलीच्या ३/४ तथा ७५ टक्के रक्कम भरण्याची मुदत १५ दिवस वाढविण्याचे अधिकार विभागीय आयुक्त यांना राहतील. याबाबत विभागीय आयुक्त यांनी त्यांच्या आदेशामध्ये अति अपवादात्मक परिस्थितीबाबतची कारणे नमूद करणे बंधनकारक राहिल.
- (vii) लिलावधारकाने १/४ रक्कम भरणा केली नाही तर त्याची अनामत रक्कम जप्त करण्यात यावी. लिलावधारकाने १/४ रक्कम भरणा केल्यानंतर उर्वरित ३/४ रक्कम भरणा न केल्यास त्याने भरलेली १/४ रक्कम जप्त करावी. सदर जप्त केलेली रक्कम कोणत्याही परिस्थितीमध्ये लिलावधारकास परत करण्यात येणार नाही, तसेच, याबाबत मा. न्यायालयात दावा / रिट याचिका दाखल करणार नाही असे बंधपत्र लिलावधारकाकडून घेण्यात यावे या सर्व बाबींची लिलावधारकाने नोंद घ्यावी.
- (viii) सर्वोच्च बोलीधारकाने (एच-१) लिलावाच्या उर्वरित रकमा जमा न केल्यास एच-१ च्या दराने एच-२ किंवा एच-३ संपूर्ण रक्कम भरण्यास तयार असल्यास लिलावाची संपूर्ण रक्कम भरून घेऊन प्रथम एच-२ चा

विचार करण्यात येईल. एच - २ तयार नसल्यास एच-३ ला संधी देण्यात येईल. तथापि, एच-२ आणि एच-३ ने असमर्थता दर्शविल्यास जास्तीत जास्त २ वेळा फेरलिलाव करण्यात येईल.

- (viii) ३ वेळा लिलाव प्रक्रिया राबवूनही वाळू गटाच्या लिलावास प्रतिसाद न मिळाल्या सदर वाळूगट स्थानिक वापरासाठी उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- (ix) फेरलिलाव लिलाव केल्यास पूर्वीच्या लिलावाच्या किंमतीपेक्षा कमी किंमत आल्यास फरकाची रक्कम पूर्वीच्या लिलावधारकाकडून जमीन महसूलाची थकबाकी म्हणून वसूल करण्यात येईल. तथापि, फेरलिलावात पूर्वीच्या किंमतीपेक्षा अधिक किंमत आल्यास त्यावर पूर्वीच्या लिलावधारकाचा कोणताही हक्क राहणार नाही.
- (x) लिलावासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या वाळू/रेतीगटांकरीता हातच्या किंमतीपेक्षा (अपसेट प्राईसपेक्षा कमी देकार प्राप्त झाल्यास किंवा देकार प्राप्त न झाल्यास त्याची सविस्तर कारणे नोंदवून त्या वाळू/रेतीगटांचा फेरलिलाव करण्यात येईल.
- (xi) लिलावात भाग घेणाऱ्या ज्या व्यक्तीचा देकार / लिलाव स्वीकारण्यात आला नसेल, त्यांची लिलावात भाग घेण्यासाठी भरलेली इसारा रक्कम (EMD) लिलावाची कार्यवाही संपताच परत करण्यात येईल.
- (xii) ज्या लिलावधारकाच्या सर्वोच्च बोलीचा देकार/ लिलाव स्वीकारण्यात येईल त्याला, सर्वेक्षण शुल्कापोटी रुपये ५,०००/- (रुपये पाच हजार फक्त) इतक्या किंवा आवश्यकतेप्रमाणे योग्य रकमेचा धनादेश उपसंचालक किंवा वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा यांच्या नावाने जिल्हाधिकारी कार्यालयात जमा करावा लागेल.
- (xiii) प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत तसेच आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील लाभार्थ्यांच्या घरकुलांसाठी सक्षम प्राधिकारी यांनी सादर केलेली यादी संबंधित तहसिलदार यांनी तपासून उपविभागीय अधिकारी यांना सादर करावी. उपविभागीय अधिकारी यांनी सादर यादी लिलावधारक यांना उपलब्ध करून द्यावी.
- (xiv) सक्षम प्राधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेल्या बांधकाम आराखड्यात नमूद केलेली अथवा जास्तीत जास्त ५ ब्रासपर्यंत वाळू लिलावधारक यांनी या First-Cum - First Serve या तत्वावर लाभार्थ्यांला विनामूल्य वाळू उपलब्ध करून द्यावी. तसेच, ५ ब्रासपर्यंत वाळू घरकूल लाभार्थ्यांच्या गाडीमध्ये भरून देण्याची कार्यवाही लिलावधारकाने करणे बंधनकारक राहिल. ५ ब्रासपेक्षा जास्त वाळू कोणत्याही परिस्थितीमध्ये उपलब्ध करून देण्यात येणार नाही याची संबंधितानी दक्षता घ्यावी. वाहतुकीचा खर्च घरकूल लाभार्थ्यांने स्वतः करणे बंधनकारक राहिल. सदर बाबींची नोंद महाखनिज प्रणालीमध्ये घेण्यात यावी.
- (xv) नदी / खाडीपात्रामधून वाळू निर्गतीकरीता पात्र लिलावधारक यांना त्यांनी उत्खनन केलेल्या वाळूच्या जास्तीत जास्त १० टक्के वाळू प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत तसेच आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील लाभार्थ्यांच्या घरकुलांकरीता विनामूल्य उपलब्ध करून देणे लिलावधारक यांना बंधनकारक राहिल. त्याबाबत लिलावधारकास शासनामार्फत कोणतीही रक्कम अनुज्ञेय राहणार नाही याची लिलावधारकाने नोंद घ्यावी.
- (xvi) प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत तसेच आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील लाभार्थ्यांच्या घरकुलांसाठी वाळू उपलब्ध करून न दिल्यास नियमातील तरतुदीनुसार योग्य ती कारवाई करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना राहतील.
- (xvii) लिलावातील / निविदेतील सर्वोच्च बोलीचा देकार स्वीकारावयाचा किंवा नाकारावयाचा निर्णय प्रकरणपरत्वे जिल्हाधिकारी यांनी घ्यावयाचा असून, सदर निर्णय संबंधितास कळविणे आवश्यक राहिल. लिलाव नाकारावयाचा निर्णय घेतल्यास त्याची सविस्तर कारणे नोंदविण्यात यावी.
- (xviii) यशस्वी लिलावधारकासोबत वाळू/रेतीच्या लिलावाच्या अनुषंगाने करण्यात येणाऱ्या करारनाम्यावर महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमाच्या तरतूदीप्रमाणे योग्य त्या मुद्रांक शुल्काची रक्कम संबंधित लिलावधारकाने भरणे आवश्यक राहिल अथवा याबाबतच्या प्रचलित शासन निर्णयाप्रमाणे मुद्रांक शुल्क भरणे अनिवार्य राहिल.

(xix) लिलावधारकाने/परवानाधारकाने करारनामा करतेवेळी लिलावाच्या अटी व शर्तीच्या यथोचित पालनार्थ लिलावाच्या रक्कमेच्या २५% एवढी रक्कम अनामत रक्कम म्हणून प्रकरणपरत्वे जिल्हाधिकारी यांच्याकडे ठेवणे आवश्यक राहिल. ही रक्कम लिलावधारकाने/परवानाधारकाने लिलावाच्या/परवान्याच्या मुदतीत सर्व अटी व शर्तीचे योग्यरित्या पालन केल्यास, लिलावाची/परवान्याची मुदत संपल्यावर परत करण्यात येईल. अटी व शर्तीचे पालन न केल्यास अनामत रक्कम जप्त करण्यात येईल.

(xx) लिलावधारक/परवानाधारकाने जिल्हा परिषद / पंचायत समिती तसेच शासनाने विहित केलेले कर/शुल्क व जिल्हा खनिज प्रतिष्ठानकरीता शासन वेळोवेळी निश्चित करील एवढी अंशदानाची रक्कम भरणे करणे बंधनकारक राहिल.

(xxi) करारनामा केल्यानंतर लिलावधारकास वाळूस्थळाचा प्रत्यक्षात ताबा उशीरात उशीरा सात दिवसांत देण्यात येईल. वाळू/रेतीस्थळाचा ताबा लिलावधारकास सात दिवसांत सबळ कारणाशिवाय न दिल्यास त्यास जबाबदार असलेल्या अधिकारी / कर्मचारी यांच्याविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कारवाई करण्यात येईल.

(xxii) लिलावधारकास वाळूगटाचा ताबा देताना तसेच ताबा परत घेताना तहसिलदार किंवा जिल्हा खनिकर्म अधिकारी यांच्या समक्ष पंचनामा करण्यात यावा. वाळूगटात खड्डे असल्यास त्याचा उल्लेख पंचनाम्यामध्ये करावा. याबाबतचे ड्रोनद्वारे चित्रीकरणही करण्यात येईल.

(xxiii) वाळू उत्खननासाठी ज्या लिलावधारकाची निवड करण्यात आली आहे त्यांना वाळू विक्रीसाठी व्यापारी परवाना देण्यात येऊ नये.

(xxiv) लिलावधारकास लिलावात मंजूर केलेल्या एकूण वाळूसाठ्याची नोंद महाखनिज प्रणालीवर घेणे बंधनकारक राहिल.

(xxv) लिलावधारक यांनी वाळू विक्री करीता mahakhanij या ऑनलाईन प्रणालीचा अथवा शासन निर्देशित अशी प्रणाली वापरणे बंधनकारक राहिल.

(xxvi) यशस्वी बोलीधारकाने बोलीप्रमाणे पूर्ण रक्कम भरणे आवश्यक राहिल.

(xxvii) लिलावाची प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर यशस्वी बोलीधारकास इसारा रक्कम परत करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(ऊ) वाळू/रेती उत्खननातील अडचणी व तक्रारीसंदर्भात जिल्हास्तरीय तक्रार निवारण समिती लिलाव झालेल्या वाळू/रेतीगटांतून वाळू उत्खननासाठी लिलावधारकास येणाऱ्या अडचणी व विविध व्यक्ती व संस्थांकडून वाळू उत्खननाबाबत करण्यात येणाऱ्या पर्यावरणविषयक तक्रारीदेखील जिल्हास्तरीय वाळू सनियंत्रण समिती कामकाज पाहिल.

(i) एकदा अत्युच्च बोली स्वीकारून अंतिम करण्यात आलेल्या लिलावात वाळू उत्खनन करण्यास लिलावधारकास काही अडचणी / अडथळे आल्यास, त्यांनी याबाबत संबंधित तहसिलदार यांच्याकडे अर्ज सादर करावा. संबंधित तहसिलदार यांनी अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर त्या वाळूगटातून उत्खनन करण्यास येणाऱ्या अडचणीची चौकशी करून त्याबाबतचा अहवाल जिल्हास्तरीय वाळू समितीसमोर सादर करावा. सदर अहवालावर उक्त समितीने १५ दिवसांत निर्णय घेणे आवश्यक राहिल.

(ii) तसेच रेती / वाळूस्थळातून लिलावांच्या अटी / शर्तीचे उल्लंघन करून वाळूचे उत्खनन होते, अवैध/नियमबाह्य वाळू उत्खननामुळे नदीकाठच्या गावातील पिण्याच्या व शेतीच्या पाण्यावर विपरीत परिणाम होतो, वाळूच्या वाहतूकीमुळे नदी काठच्या शेतीची / रस्त्यांची हानी होते, अशा स्वरूपाच्या तक्रारी विविध व्यक्ती व संस्थांकडून प्राप्त झाल्यास, अशा तक्रारीची तहसिलदार यांनी चौकशी करून त्याबाबतचा अहवाल जिल्हास्तरीय वाळू समितीसमोर सादर करावा.

(iii) लिलावधारकास वाळू उत्खनन करण्यास होणाऱ्या स्थानिक विरोधामुळे किंवा त्याच्या नियंत्रणाबाहेरील व नैसर्गिक सबळ कारणामुळे वाळूचे उत्खनन करता येत नसल्यास लिलावधारकाला त्वरीत जिल्हास्तरीय समितीसमोर अर्ज करावा. याप्रमाणे लेखी अर्ज प्राप्त झाल्यास, सदर समितीने अथवा त्यांच्या सदस्य प्रतिनिधींनी अशा वाळू /रेतीस्थळांना प्रत्यक्ष भेट देऊन, त्या वाळू/रेतीस्थळाचे पुनश्चः सर्वेक्षण करावे, तसेच तक्रारीतील

अन्य मुद्दांबाबत स्थानिक चौकशी करावी व समितीच्या बैठकीत त्यावर विचारविनिमय करून, संबंधित वाळू / रेतीगटातून वाळूचे उत्खनन चालू ठेवण्याविषयी किंवा ते बंद करण्याबाबत १५ दिवसांत उचित निर्णय घ्यावा व तो निर्णय संबंधित लिलावधारक, तक्रारदार व क्षेत्रिय महसूल अधिकाऱ्यांना कळवावा.

(iv) ज्या तक्रारदाराला त्याच्या तक्रारीच्या संदर्भात समितीने घेतलेला निर्णय मान्य नसेल, अशा तक्रारदाराला त्याबाबत संबंधित विभागीय आयुक्तांकडे अपील करता येईल. संबंधित विभागीय आयुक्त, जिल्हास्तरीय समितीने घेतलेल्या निर्णयाचा फेरविचार करून कोणत्याही परिस्थितीत १५ दिवसांत उचित निर्णय घेतील. सदर निर्णय संबंधित तक्रारदार व संबंधित जिल्हाधिकारी यांना कळविण्यात येईल.

(v) वरीलप्रमाणे वाळू उत्खननासंदर्भात प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने सदर समितीने चौकशी करून, ज्या वाळूगटातील वाळूचे उत्खनन बंद करण्याविषयी निर्णय घेतला असेल, अशा वेळी लिलावधारकासोबत करण्यात आलेला करारनामा तात्काळ रद्द करण्यात यावा. तसेच संबंधित लिलावधारक यांना लिलावाची रक्कम अथवा यथास्थिती उत्खनन न करता आलेल्या वाळूची रक्कम परत करण्याबाबत नियमानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

(vi) लिलावाने दिलेल्या ठेक्याच्या कालावधीत ठेका रद्द केल्यास किंवा लिलावधारकास वाळू/रेती उत्खनन करण्यास बंदी घातल्यास लिलावधारकास शासनावर खटला भरता येणार नाही.

(vi) नदीपात्रातील वाळू गटांसाठी लिलावाचा कालावधी 1 वर्ष अथवा वाळू/ रेती साठा संपेपर्यंत अथवा पर्यावरण अनुमती संपेपर्यंत यापैकी जे आधी घडेल ती मुदत अंतिम असेल.

(vii) यशस्वी लिलावधारकाने अनुज्ञेय असलेल्या रकमा शासन जमा न केल्यामुळे फेरलिलाव करावा लागल्यास, पूर्वीच्या लिलावाच्या किंमतीपेक्षा कमी किंमत आल्यास फरकाची रक्कम पूर्वीच्या लिलावधारकाकडून जमीन महसूलाची थकबाकी म्हणून वसूल करण्यात यावी. तथापि फेरलिलावात पूर्वीच्या किंमतीपेक्षा अधिक किंमत आल्यास त्यावर पूर्वीच्या लिलावधारकाचा कोणताही हक्क राहणार नाही.

(viii) लिलावात भाग घेणा-या ज्या व्यक्तीच्या देकार/ लिलाव स्विकारण्यात येईल, त्यांनी लिलावात भाग घेण्याकरीता भरलेली इसारा रक्कम (EMD) लिलावाच्या रकमेमध्ये समायाजित करण्यात येईल.

4. लिलावाची रक्कम परत करण्यासंबंधी कार्यपध्दती :-

१) लिलावाची रक्कम परत करण्यासंबंधीची कारणे व अधिकार :-

(i) वाळूगटाचा यशस्वीरित्या लिलाव झाल्यानंतर लिलावधारकाने लिलावाची रक्कम तसेच इतर संबंधित रकमा शासनजमा केल्यानंतर संबंधित लिलावधारक यांना काही अपरिहार्य कारणास्तव वाळूगटाचा ताबा देणे शक्य झाला नसेल / होत नसेल अशा प्रकरणांत जिल्हास्तरीय समितीने अथवा त्यांच्या प्रतिनिधींनी स्थळ पहाणी करून, वाळूगटाचा ताबा देणे शक्य नाही, असा अहवाल शिफारशीसह शासनास सादर केल्यास लिलावाची संपूर्ण रक्कम परत करण्याबाबत विचार करता येईल.

(ii) लिलावधारक यांनी लिलावाची रक्कम तसेच इतर संबंधित रकमा शासनजमा केल्या असतील आणि कोणत्याही न्यायालयीन आदेशाने किंवा शासनाच्या तसेच वरिष्ठ प्राधिकरणाच्या आदेशाने वाळू उत्खननास स्थगिती देण्यात आली असेल, अशा प्रकरणांत ज्या कालावधीसाठी स्थगिती देण्यात आली आहे, त्या कालावधीच्या प्रमाणात लिलावाची प्रमाणशीर रक्कम जिल्हास्तरीय सनियंत्रण समितीच्या शिफारशीनुसार परत करण्याबाबत शासनास विचार करता येईल.

(iii) अन्य कोणत्याही कारणास्तव वाळू उत्खनन करणे शक्य झाले नसेल /होत नसेल (उदा. ग्रामस्थांचा विरोध, प्रशासकीय यंत्रणांचा विरोध) अशा प्रकरणांत जिल्हास्तरीय समितीने अथवा त्यांच्या वतीने समितीमधील सदस्यांनी प्रत्यक्ष स्थळ पहाणी करून, लिलावधारक तसेच ग्रामस्थांनी दिलेल्या कारणांची खातरजमा करून, संबंधित वाळूगटातून वाळूचे उत्खनन करणे शक्य आहे किंवा कसे, याबाबत सुस्पष्ट शिफारशीसह अभिप्राय जिल्हाधिकारी यांना सादर करावेत. जिल्हाधिकारी यांनी जिल्हास्तरीय समितीने वाळू उत्खनन न करता येण्याबाबत दिलेल्या कारणांची तपासणी करून, तसेच संबंधित लिलावधारकास उपलब्ध कागदपत्रांची एक प्रत देण्यात येऊन त्यांना त्यांची बाजू मांडण्याची संधी देण्यात यावी. तदुपश्चात तर्कशुद्ध आदेश पारित करावेत. अशा प्रकरणी आवश्यकतेनुसार MRSAC, नागपूर यांचा अहवाल प्राप्त करून घ्यावा.

(iv) लिलावधारकास काही कारणास्तव उत्खनन करता न आलेल्या वाळूचा परतावा देय ठरल्यास, सदर परतावा कोणत्याही व्याजाशिवाय देण्यात येईल.

5. खालील कारणास्तव लिलावाची रक्कम परत करण्यात येणार नाही :-

i) वाळू/रेती निर्गती धोरणातील अटी व शर्ती तसेच लिलावाच्या सूचनेतील अटी व शर्तीनुसार लिलावधारकाने लिलावात भाग घेण्यापूर्वी, वाळूस्थळात अपेक्षित वाळूसाठा आहे किंवा नाही, वाहतूकीसाठी आवश्यक रस्ते उपलब्ध आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करणे आवश्यक आहे. तसेच, परवानगी दिलेल्या साधनांच्या सहाय्याने वाळूचे उत्खनन करण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची आहे. त्यामुळे वाळूस्थळात अपेक्षित वाळूसाठा नाही, वाहतूकीसाठी आवश्यक रस्ते उपलब्ध नाहीत, वाळूगटात पाणी आहे, मातीमिश्रीत वाळू आहे, वाळू उत्खननासाठी सक्शन पंपाची परवानगी मिळाली नाही अशा स्वरूपाच्या कोणत्याही कारणास्तव लिलावाच्या रकमेचा परतावा अनुज्ञेय असणार नाही.

ii) लिलावधारकाने १/४ रक्कम विहित वेळेत भरणा केली नाही तर त्याची अनामत रक्कम जप्त करण्यात यावी. लिलावधारकाने १/४ रक्कम भरणा केल्यानंतर उर्वरित ३/४ रक्कम विहित वेळेत भरणा न केल्यास त्याने भरलेली १/४ रक्कम जप्त करावी. सदर जप्त केलेली रक्कम कोणत्याही परिस्थितीमध्ये लिलावधारकास परत करण्यात येणार नाही, तसेच, याबाबत मा. न्यायालयात दावा/ रिट याचिका दाखल करता येणार नाही.

6. वाळू / रेती उत्खननासाठी सर्वसाधारण निर्बंध व अटी / शर्ती व प्रतिबंधात्मक उपाययोजना

(अ) वाळू / रेती उत्खननासाठी सर्वसाधारण निर्बंध व अटी / शर्ती

1) लिलावधारकाने/परवानाधारकाने त्याला मंजूर केलेल्या वाळूगटाच्या ठिकाणी फलक, दिशादर्शक लावून, उत्खनन क्षेत्राची सीमा निश्चित करून सीमा दर्शविणारे खांब उभारणे अनिवार्य राहिल. विहित केलेल्या क्षेत्राच्या बाहेर वाळू/रेतीचे उत्खनन करता येणार नाही. तसेच लिलावधारकाने जिल्हाधिकारी यांच्या पूर्वपरवानगीने सदर वाळूगटाचे कामकाज पाहण्यासाठी नियुक्त केलेले उपठेकेदार, व्यवस्थापक व कर्मचारी यांची नावे, पत्ता व जागेचा तपशील दर्शविणारा फलक योग्य ठिकाणी लावणे आवश्यक राहिल.

2) माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने विशेष अनुमती याचिका (सी) क्र. १९६२८-१९६२९/२००९ मध्ये दि.२७/०२/२०१२ रोजी दिलेले आदेश तसेच नदीपात्रातील पाणी स्वच्छ व शुध्द राहण्यासाठी व नैसर्गिकरित्या पाण्याचे नदीपात्रात वहन होण्यासाठी वाळू/रेती गटातून जास्तीत जास्त ३ मीटर किंवा पाण्याची पातळी यापैकी जे कमी असेल तितक्या खोलीपर्यंत किंवा पर्यावरण अनुमतीमध्ये परवानगी दिलेल्या खोलीपर्यंत यापैकी जे कमी असेल तेवढ्या खोलीपर्यंतच लिलावधारक/परवानाधारकाला वाळू/रेतीचे उत्खनन करता येईल.

3) नदीपात्रातील वाळूथराची जाडी सातत्याने राहण्यासाठी बेंच मार्क निश्चित करून बेंच मार्कच्या खाली कोणत्याही परिस्थितीत वाळूचे उत्खनन करता येणार नाही. निश्चित केलेले बेंच मार्क पडणार नाहीत, तसेच नदीपात्रातील वाळूच्या थराच्या आधारे आजूबाजूच्या विहिरीतील पाण्याची पातळी कमी होणार नाही, याबाबत योग्य ती दक्षता लिलावधारकाने घेणे आवश्यक राहिल.

4) लिलावधारकास/परवानाधारकास मंजूर केलेल्या वाळूसाठ्याइतकेच उत्खनन करण्याचा अधिकार प्राप्त होईल.

5) राज्यात अवैध उत्खनन व वाहतूक ही प्रामुख्याने रात्रीच्या वेळी होत असल्याचे निदर्शनास येत असल्याने त्यावर प्रतिबंध करण्यासाठी नदी / खाडीपात्रातून वाळू/रेतीचे उत्खनन सकाळी ०६.०० ते सायंकाळी ०६.०० वाजेपर्यंत करणे बंधनकारक असेल. **सायंकाळी ०६.०० नंतर नदी/खाडीपात्रातून उत्खनन व वाहतूक करणे प्रतिबंधित राहिल.** या कालावधीव्यतिरिक्त इतर वेळेत केलेले उत्खनन अवैध समजून कारवाई करण्यात येईल.

6) महाखनिज ऑनलाईन प्रणालीवरून वाळू विक्रीबाबत देण्यात येणारा (eTP) परवाना सायंकाळी ६.०० वाजेनंतर Generate होणार नाही.

7) महाखनिज प्रणालीद्वारे वाळू विक्रीबाबत देण्यात येणाऱ्या परवान्यानुसार (eTP) मंजूर कालावधीपर्यंत वाळूची वाहतूक करता येईल.

- 8) उत्खननासाठी मंजूर करण्यात आलेल्या वाळू गटाचे Geo - fencing करणे बंधनकारक राहिल व सदर Geo-fencing च्या चतुःसिमांचे Geo- Coordinates जिल्हाधिकारी यांनी त्यांच्या आदेशामध्ये नमूद करणे बंधनकारक राहिल.
- 9) सदर मंजूर वाळूगटामधून वाळूचे उत्खनन करून वाहतूक करताना ज्या वाहनातून वाळूची वाहतूक होणार आहे त्याचा वाहतूक पास (ETP) हा सदर वाळूगटाच्या चतुःसिमांचे Geo- fencing च्या क्षेत्राच्या आत तयार करण्यात येऊन त्याबाबत महाखनिज संगणक प्रणालीवर नोंद घेणे बंधनकारक राहिल.
- 10) वाळूगटामधून उत्खनन केलेल्या वाळूची नोंद महाखनिज प्रणालीवर ऑनलाईन घेणे बंधनकारक राहिल.
- 11) तसेच ग्राहकांना सकाळी ०६.०० ते सायंकाळी ०६.०० वाजेपर्यंत वाळू विक्री करणे बंधनकारक राहिल. विक्री केलेल्या वाळूची नोंद महाखनिज प्रणालीवर घेण्यात येईल.
- 12) कोणत्याही रेल्वे पुलाच्या व रस्ते पुलाच्या कोणत्याही बाजूने ६०० मीटर्स (२००० फूट) अंतराच्या आत वाळूचे उत्खनन करता येणार नाही.
- 13) सार्वजनिक पाणवठा / पाणीपुरवठा व्यवस्था असलेल्या ठिकाणापासून १०० मीटर अथवा भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा निश्चित करेल तेवढ्या अंतरापलीकडे उत्खनन करणे आवश्यक राहिल.
- 14) रस्ते/पायवाट म्हणून वापरण्यात येणाऱ्या जमिनीतून वाळू/रेती काढता येणार नाही.
- 15) वाळू उत्खननासाठी लिलाव किंवा परवाना देण्यामागे वाणिज्यिक किंवा महसूल मिळविणे हा एकमेव उद्देश नसून, विकास कामासाठी आवश्यक वाळू उपलब्ध व्हावी हा प्रमुख उद्देश आहे. तसेच नदीपात्रात वाळू साठल्याने आजूबाजूच्या परिसरात पूरसदृश्य परिस्थिती उद्भवू नये म्हणून वाळूचे उत्खनन केले जाते. लिलावधारकास लिलाव मंजूर केल्यानंतर व पर्यावरण अनुमती लिलावधारकाच्या नावे हस्तांतरित झाल्यानंतर वाळू घाताचा ताबा देण्यात यावा. लिलावधारकाने / परवानाधारकाने वाळूगटाचा ताबा दिल्याच्या दिनांकापासून एका आठवड्याच्या आत वाळू/रेतीचे उत्खनन सुरू करणे आवश्यक राहिल.
- 16) अवैध उत्खनन अधिक प्रभावीपणे रोखण्याच्या दृष्टीने शासनास कोणताही आर्थिक भार पडणार नाही, अशा अतिरिक्त उपाययोजनांच्या संदर्भात संबंधित जिल्हाधिकारी लिलावधारकांबरोबर करावयाच्या करारनाम्यात तत्संबंधी अटी व शर्तीचा समावेश करतील.
- 17) लिलावधारकाला/परवानाधारकाला नदीपात्रातून/नाल्यातून रेती/वाळू उत्खनन करण्यासाठी ज्या क्षेत्राचे वाटप केले असेल त्या क्षेत्रातून रेती/वाळू उत्खनन करताना नैसर्गिक संपत्तीस व पर्यावरणास धोका होणार नाही याची सर्व खबरदारी लिलावधारक/परवानाधारक यांची राहिल.
- 18) लिलावधारक/परवानाधारक यांनी गावकऱ्यांच्या निस्तारहक्कांस बाधा पोहोचविता कामा नये.
- 19) लिलावधारकाने/परवानाधारकाने रेती / वाळूचे केलेले उत्खनन, विक्री व वाहतूक केलेल्या रेतीबाबतची दैनंदिन हिशोब नोंदवही ठेवणे आवश्यक आहे. ही नोंदवही व इतर हिशोब कागदपत्रे जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, खनिकर्म निरीक्षक, महसूल अधिकारी तसेच जिल्हाधिकारी व भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालयातील निरीक्षण करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना उत्खननाच्या जागेवर उपलब्ध करून द्यावीत.
- 20) लिलावधारकास/परवानाधारकास वाळूची/रेतीची वाहतूक करण्यासाठी परवाना द्यावयाचा असल्यास त्याने सहकारी संस्था/ संस्थांना प्राधान्य दिले पाहिजे.
- 21) वाळूची वाहतूक करतांना वाहनातील वाळू ताडपत्रीने आच्छादित करूनच वाळूची वाहतूक करणे बंधनकारक आहे. अशी वाहतूक न केल्यास दंडात्मक कारवाई करण्यात यावी.
- 22) रेती/वाळूची वाहतूक करणाऱ्या वाहनास त्याच्या वहनक्षमतेइतक्याच परिमाणाची वाहतूक करावी. वहनक्षमतेपेक्षा अधिक परिमाणाची रेती / वाळू वाहून नेत असल्याचे आढळून आल्यास त्या वाहनातील संपूर्ण वाळू अवैध आहे, असे समजून त्यावर नियमानुसार दंडात्मक कारवाई तसेच क्षमतेपेक्षा जास्त वाहतूकीबाबत मोटर वाहन कायदानुसार कारवाई करावी. दंडनीय कारवाईबरोबर जप्त केलेल्या रेतीचा लिलाव करण्यात यावा.
- 23) रेती/ वाळूचे उत्खनन करताना अथवा वाहतूक करताना अपघात झाल्यास लिलावधारकाने/परवानाधारकाने अपघाताची माहिती तात्काळ जवळच्या पोलीस ठाण्यात द्यावी.

24) लिलावधारकाने/परवानाधारकाने नियमात नमूद केल्याप्रमाणे अटी व शर्तीचे तसेच गौण खनिज उत्खनन नियमातील तरतुदीनुसार असलेले नियम (संबंधित विभागास लागू असलेले नियम) आणि महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियमातील तरतुदीनुसार लागू असलेल्या नियमांचे तसेच पर्यावरण अनुमतीमधील अटी व शर्तीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल. त्याचप्रमाणे लिलावधारकाने रेतीचा/वाळूचा पूर्ण उपयोग गौण खनिज म्हणूनच केला पाहिजे.

25) रेतीचे/वाळूचे उत्खनन करतेवेळी जर काही प्रमुख खनिज आढळून आल्यास लिलावधारकाने/परवानाधारकाने विभागीय आयुक्त/जिल्हाधिकारी यांच्याकडे सात दिवसात कळविण्यात यावे.

26) अंदाजित परिमाणापेक्षा अधिक वाळूसाठा रेतीगटात असल्यास त्यावर लिलावधारकाचा कोणताही अधिकार राहणार नाही व अंदाजित परिमाणापेक्षा अधिक उत्खनन करण्यास लिलावधारकास परवानगी देता येणार नाही,

27) मंजूर क्षेत्रातून करारात नमूद केलेल्या कालावधीत, परवानगी दिलेल्या साधनाच्या सहाय्यानेच वाळूचे/रेतीचे उत्खनन करण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची राहिल. वाळू स्थळात अपेक्षित साठा नाही, रस्ते उपलब्ध नाहीत, वाळूस्थळात पाणी आहे, वाळूगटामधील वाळू मातीमिश्रीत आहे अशा तसेच मानवी वा नैसर्गिक आपत्तीच्या कारणास्तव सदर कालावधी कोणत्याही परिस्थितीत वाढवून दिला जाणार नाही व वाळूगट बदलून दिला जाणार नाही. तसेच या कारणास्तव कोणताही परतावा देण्यात येणार नाही.

28) उत्खनन केलेल्या किंवा काढलेल्या वाळू/रेतीची साठवणूक, लिलाव ज्या जिल्हाधिकार्याने केला असेल त्याच जिल्ह्यात करावी लागेल व त्यासाठी अकृषक परवान्यासह आवश्यक जमीन उपलब्ध करून घेण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची असेल. वाळू/रेती ठेक्याची मुदत संपल्यापूर्वी ज्या वाळू / रेतीचे उत्खनन केलेले आहे त्या वाळूचा / रेतीचा साठा मुदत संपल्यानंतर १० दिवसांत उत्खननाच्या जागेवरून हलविण्यात आला नाही तर तो शासनाच्या मालकीचा होईल. अशा वाळूच्या / रेतीच्या किंमतीबाबत अथवा मालकीबाबत लिलावधारकास अथवा त्यांच्या ठेकेदारास कोणताही हक्क सांगता येणार नाही किंवा त्याबाबत शासनाविरुद्ध दावा करता येणार नाही.

29) लिलावाचा कालावधी संपल्यानंतर तसेच १० दिवसांची मुदत संपल्यानंतर कोणत्याही परिस्थितीत वाळू / रेतीसाठा करण्यास परवानगी देता येणार नाही किंवा त्याच्या वाहतूकीसाठी दुय्यम वाहतूक पासेस देण्यात येणार नाहीत.

30) शासनाच्या पूर्वपरवानगीशिवाय लिलावधारकास लिलाव / ठेका दुसऱ्या कोणाकडेही हस्तांतरित करता येणार नाही किंवा दुसऱ्या कोणालाही चालविण्यास देता येणार नाही किंवा लिलावानंतर भागीदारही घेता येणार नाही.

31) लिलावधारक/परवानाधारक त्यांना मंजूर केलेल्या वाळूगटातून उत्खनन केले आहे, त्याबाबतचे विवरणपत्र सक्षम प्राधिकारी यांनी प्रमाणित करून दर महिन्याच्या १० तारखेला महाखनिज या प्रणालीवर ऑनलाईन सादर करणे बंधनकारक राहिल. जे लिलावधारक/परवानाधारक मासिक विवरणपत्र विहित वेळेत ऑनलाईन सादर करणार नाहीत, त्यांच्याविरुद्ध ठेका रद्द करण्याबाबत तसेच त्यांच्याविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना राहतील.

32) मंजूर क्षेत्रातील ज्या ठिकाणातून रेती / वाळू काढण्याने धूप होऊ शकेल व त्यामुळे निवासी इमारतींना, घरे अथवा इतर बांधकामे यांना धोका निर्माण होईल अशा ठिकाणातून वाळूचे स्वतः उत्खनन करणार नाही अथवा इतरांना तसे करण्यास परवानगी देणार नाही. अशा प्रकरणी जिल्हाधिकारी यांचा उत्खनन करण्यास प्रतिबंध करण्याचा निर्णय अंतिम राहिल.

33) एकदा अत्युच्च बोली स्विकारून अंतिम करण्यात आलेल्या लिलावात कोणत्याही परिस्थितीत रेती / वाळू उत्खननाचा कालावधी वाढवून देण्याचा अथवा कोणत्याही कारणास्तव रेतीचा / वाळूचा गट बदलून देण्याची मागणी लिलावधारकास करता येणार नाही. उत्खनन केलेल्या वाळूच्या / रेतीच्या वाहतूकीसाठी पर्यावरण अनुमती देताना दर्शविण्यात आलेले रस्तेच लिलावधारकाने वापरावयाचे आहेत. तसेच वाहतूकीसाठी वेगळे रस्ते उपलब्ध करून दिले जाणार नाहीत. तसेच वाहतूकीसाठी नवीन रस्ता मिळविण्याची जबाबदारी लिलावधारकाची

राहील. रस्ते उपलब्ध नाहीत किंवा वाहतुकीसाठी बंद आहेत या कारणास्तव कोणत्याही परिस्थितीत रेती / वाळू उत्खननाचा कालावधी वाढवून दिला जाणार नाही अथवा रेती/ वाळूगट बदलून दिला जाणार नाही.

34) अवैध वाळू / रेतीसाठी पकडल्यानंतर महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ मधील नियम ४८ (७) व (८) नुसार कारवाई करण्यात यावी.

35) लिलावधारकाने/परवानाधारकाने वाळू वाहतुकीसाठी वापरण्यात येणाऱ्या वाहनांची माहिती जिल्हाधिकारी यांना देण्यात यावी. कोणत्याही परिस्थितीत वाहनाच्या वहनक्षमतेपेक्षा जास्त वाहतूक होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

36) वाळूचे / रेतीचे उत्खनन करताना किंवा ती काढताना खाजगी मालमत्तेस कोणतीही हानी / नुकसान पोहचल्यास त्याची भरपाई करण्याचे दायित्व लिलावधारकावर राहिल. अशा हानीची / नुकसानीची परिगणना सक्षम अधिकाऱ्याकडून करण्यात येईल व त्याबाबतचा यांचा निर्णय अंतिम राहिल व अशी रक्कम जमीन महसूलाच्या थकीबाकीच्या वसुलीप्रमाणे संबंधित लिलावधारकाकडून वसूल करण्यात येईल.

37) पात्र लिलावधारक यांना त्यांनी उत्खनन केलेल्या वाळूच्या 10 टक्के वाळू प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत तसेच आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील लाभार्थ्यांच्या घरकुलांकरीता विनामूल्य उपलब्ध करून देणे लिलावधारक यांना बंधनकारक राहिल.

38) ट्रॅक्टरद्वारे अवैध गौण खनिज वाहतूक प्रकरणी दंडाची रक्कम पूर्वीप्रमाणे रु. १ लक्ष कायम ठेवण्यात येत आहे.

39) वाळूगटाचे लिलाव तसेच अटी व शर्ती बाबत न्यायीक कार्यक्षेत्र जळगाव जिल्हा न्यायालयाच्या न्यायक्षेत्र राहिल.

7. प्रतिबंधात्मक उपाययोजना :-

(i) प्रत्येक वाळूगटामधील वाळू वाहतूकीसाठी एकच रस्ता ठेवण्यात यावा.

(ii) प्रत्येक वाळूगटाच्या ठिकाणी २४X७ छायाचित्रण होण्यासाठी लिलावधारकामार्फत CCTV बसविण्यात यावेत. यापैकी किमान एक CCTV कॅमेरा वाहतुकीच्या साधनात ज्या ठिकाणी वाळू भरण्यात येते त्या ठिकाणी बसविण्यात यावा व वाळूगटातील वाळूची वाहतूक करणारी सर्व वाहने गावातील ज्या ठिकाणावरून ये-जा करतात त्या ठिकाणाच्या छायाचित्रणासाठी वापरण्यात यावा. वाळूगटाच्या ठिकाणी बसविलेल्या CCTV ची किंमत लिलावधारकांना / परवानाधारकांना सोसावा लागेल.

(iii) लिलावधारकांने/परवानाधारकाने CCTV सार्वजनिक सर्वेक्षणासाठी शासनाने निश्चित केलेल्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देणे बंधनकारक राहिल.

(iv) लिलावधारकाने/परवानाधारकाने बसविलेल्या CCTV चा Address जिल्हाधिकारी / विभागीय आयुक्त व शासनाच्या महसूल व वन विभागाकडे देणे आवश्यक राहिल. लिलावधारकाने वाळू उत्खनन व वाहतूकीचे छायाचित्रण असलेली सीडी दर १५ दिवसांनी तहसिलदार कार्यालयात जमा करणे अनिवार्य राहिल. लिलावधारकाने / परवानाधारकाने वाळूघाटात बसविलेले सीसीटीव्हीच्या आधारे वाळू उत्खननावर संनियंत्रण करण्याकरिता तहसिल कार्यालयामध्ये 24 x 7 कार्यरत सीसीटीव्ही नियंत्रण कक्षाची स्थापना करण्यात यावी. सदर नियंत्रण कक्षाची संबंधित जिल्हाधिकारी / उप विभागीय अधिकारी यांनी वेळोवेळी पाहणी करावी. तसेच, लिलावधारकाने / परवानाधारकाने वाळूघाटात बसविलेले सीसीटीव्हीच्या आधारे वाळू उत्खननावर संनियंत्रण करण्याकरिता सर्वसामान्य नागरिकांसाठी Access उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(v) तहसिलदारांनी सदर सीडीमधील छायाचित्रण आपल्या अधिनस्त यंत्रणेमार्फत तपासून घ्यावे. संबंधित तहसिलदार व उप विभागीय अधिकारी यांनी अधूनमधून स्वतः देखील अशा छायाचित्रणाची तपासणी करावी. अशा तपासणीत सी. सी. टी. व्ही. कॅमेरा काही काळासाठी बंद असल्याचे निदर्शनास आल्यास, संनियंत्रण कक्षामधील वाळू घाटाचे CCTV फुटेज पाहून अनधिकृत उत्खनन आढळल्यास मंजूर वाळूसाठी व वाळू उत्खननासाठी उपलब्ध दिवस यानुसार दरदिवशी करावयाचे उत्खनन विचारात घेऊन, जेवढे दिवस सी. सी. टी. व्ही. कॅमेरा बंद होता, तेवढे दिवस सरासरी उत्खनन केले, असे गृहीत धरून लिलावाच्या रकमेनुसार प्रतीब्रास रक्कम परिगणित करून त्या दराने सी. सी. टी. व्ही. कॅमेरा बंद असलेल्या कालावधीत उत्खनन केलेल्या वाळूच्या

रक्कमेएवढी दंडात्मक रक्कम लिलावधारकाकडून वसूल करण्यात येईल. एखाद्या दिवशी कितीही कालावधीसाठी सी.सी.टी.व्ही बंद असला, तरीही पूर्ण दिवसासाठी सी. सी. टी. व्ही. बंद असल्याचे समजून वरीलप्रमाणे दंडात्मक रक्कमेची आकारणी व वसूली करण्यात येईल.

(vi) प्रत्येक गाव कामगार तलाठ्याने त्याच्या कार्यक्षेत्रातील वाळूगटास नियमितपणे भेट देणे आवश्यक राहिल. त्यासाठी संबंधित लिलावधारकाकडे / परवानाधारकाकडे तहसिलदारांनी प्रमाणित करून दिलेली भेटवही ठेवणे बंधनकारक राहिल.

(vii)संबंधित मंडळ अधिकाऱ्यानेही नियमितपणे त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील वाळूगटाची पाहणी व दैनंदिन भेटी देणे बंधनकारक राहिल.

(viii)संबंधित तहसिलदार, उपविभागीय अधिकारी यांनी त्यांच्या क्षेत्रातील वाळूगटाला वेळोवेळी आकस्मिक भेट देऊन त्याची दैनंदिन भेटवहीत नोंद घेणे बंधनकारक राहिल.

अ) उत्खननास प्रारंभ केल्यापासून तपासणीच्या दिनांकापर्यंत उत्खनन केलेल्या वाळूचे परिमाण व तपासणीच्या दिवसापर्यंत उत्खननाच्या ठिकाणी असलेला वाळूसाठा संबंधित तलाठी व ग्रामसेवक तसेच संबंधित लिलावधारक यांच्यासमक्ष दरमहा वाळूगटामधील उत्खननाची मोजणी करण्यात येईल,

इ) नदीपात्रात पूल असल्यास त्या पुलाच्या आजूबाजूस तसेच बेंच मार्कच्या आजूबाजूस व बेंच मार्कच्या खाली वाळू उत्खनन केले जाते आहे किंवा कसे याची पाहणी करण्यात येईल.

ई) नदीच्या काठाजवळच्या लगतच्या भागामध्ये उत्खनन केले जाते आहे किंवा कसे व त्याकरीता पोकलेन / जेसीबी यांसारख्या यांत्रिक साधनांचा वापर करण्यात आला आहे किंवा कसे, याची पाहणी येईल.

उ) उत्खनन केलेला वाळूसाठा विहित अंतरापर्यंत करण्यात आलेला आहे किंवा कसे, याबाबत पाहणी करण्यात येईल.

(ix)जिल्हाधिकाऱ्यांनी तपासणी बाबतची वरील मानके काटेकोरपणे पाळली जात आहेत किंवा कसे, याची खात्री करून. तपासणीनंतरही एखाद्या अधिकाऱ्याच्या कार्यक्षेत्रात अवैध वाळू उत्खनन/वाहतूक अव्याहतपणे होत असल्याचे निष्पन्न झाल्यास, संबंधित अधिकाऱ्याचे अवैध उत्खनन / वाहतूक करणाऱ्या व्यक्तींशी संगनमत आहे असे गृहीत धरून संबंधितांविरुद्ध शिस्तभंगाच्या कारवाईचा प्रस्ताव विभागीय आयुक्तांमार्फत शासनास सादर करण्यात येईल.

8. लिलावधारक/परवानाधारकाने अटी/शर्तीचे उल्लंघन केल्यास करावयाची कारवाई :-

(i) लिलावधारकांनी आपापसात संगनमत केल्यास, ठराविक वाळूघाटांचा लिलाव पुन्हा पुन्हा लावूनसुद्धा कोणीही लिलावधारक बोली बोलण्यास पुढे येत नाहीत व त्यामुळे वाळूघाटाचा लिलाव होऊ शकत नाही. अशा प्रकारे संगनमत करून शासनाच्या महसूलाचे नुकसान करणाऱ्या तसेच अवैध उत्खनन व वाहतुकीसारखे गुन्हे करणाऱ्या लिलावधारकास संपूर्ण राज्यासाठी काळ्या यादीत (Black List) टाकण्यात येईल.

(ii) पर्यावरण अनुमतीमध्ये परवानगी दिलेल्या खोलीपेक्षा जास्त खोल उत्खनन केल्याचे निदर्शनास आल्यास लिलावधारक/परवानाधारकाकडून घेण्यात आलेली अनामत रक्कम जप्त करण्यात येऊन, लिलाव/परवाना रद्द करण्यात यावा. तसेच असे उत्खनन अवैध ठरवून महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील कलम ४८ (७) व (८) मधील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात यावी.

(iii) वाळू/रेतीची वाहतूक करणाऱ्या वाहनचालकाकडे वैध बारकोडयुक्त वाहतूक पास आहे किंवा नाही, याची शहानिशा करण्यात यावी. याबाबतच्या निरीक्षणाच्या वेळी संबंधित वाहनचालकाकडे वैध बारकोडयुक्त वाहतूक पास आढळला नाही किंवा वाहतूक पासचा निर्दिष्ट कालावधी संपलेला असेल तर सदर वाळूचे उत्खनन / वाहतूक अवैध समजून त्याविरुद्ध महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील कलम ४८ (७) व (८) नुसार कारवाई करण्यात यावी.

(iv) अवैध उत्खनन व वाहतुकीच्या प्रकरणामध्ये संबंधित ठेकेदार / लिलावधारक दोषी आढळल्यास त्यांच्याविरुद्ध प्रचलित नियमानुसार कारवाई करण्यात यावी.

यापूर्वी भारतीय दंड संहितेमधील कलम, ३४, ११४, ३७९, ३९२, ३९३, ३९४, ३९६ इत्यादी कलमांतर्गत गुन्हा दाखल करण्याची कार्यवाही करण्यात येत होती. आता भारतीय दंड संहितेऐवजी भारतीय न्याय

- संहितेचा अवलंब करण्यात आला असून त्यामधील कलम ३(५), ५४, ३०३(२), ३०९(४), ३०९(५), ३०९(६) व ३१० (३) या कलमातील तरतुदीची खात्री करून कारवाई करावी तसेच, महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील कलम ४८ (७) मधील तरतुदीनुसार दंडात्मक कारवाई करणे व कलम ४८(८) मधील तरतुदीनुसार वाळू उत्खननासाठी वापरलेली यंत्रसामग्री व वाहतुकीसाठी वापरलेली वाहने जप्त करणे, अवैध उत्खनन केलेली वाळू जप्त करणे इत्यादी कारवाई करण्यात यावी.
- (v) वाळूच्या अवैध उत्खनन व वाहतुकीच्या प्रकरणात वाळूच्या बाजारभावाच्या आधारे दंडाची आकारणी करण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांनी जिल्ह्यातील वाळूच्या बाजारभावाची सरासरी काढून दरवर्षी दिनांक 1 जानेवारी रोजी वाळूचे बाजारभाव निश्चित करण्यात येतील व त्यानुसार दंडाची परिगणना करण्यात येईल. प्रकरणपरतवे दंडात्मक कारवाई करण्यापूर्वी संबंधितांना नोटीस देऊन त्यांची बाजू ऐकून कायद्यातील तरतुदीनुसार स्वयंस्पष्ट आदेश पारीत करण्यात येतील.
- (vi) तसेच वाळूचे अवैध उत्खनन/ वाहतुकीच्या अनुषंगाने कारवाई करतांना महसूल अधिकारी / कर्मचारी यांच्यावर हल्ले होत असल्याचे निदर्शनास आल्यास किंवा अशा ठिकाणी संघटित गुन्हेगारीचे प्रकार आढळून आल्यास अशा संघटित गुन्हेगारीविरुद्ध महाराष्ट्र झोपडपट्टी गुंड, हातभट्टीवाले, औषधिद्रव्ये विषयक गुन्हेगार, धोकादायक व्यक्ती व यांच्या विघातक कृत्यांना आळा घालण्याबाबत अधिनियम, १९८१ या अधिनियमान्वये कारवाई करण्यात येईल.
- (vii) लिलावधारक/परवानाधारक यांनी पर्यावरण अनुमतीमधील अटी व शर्तीचे तसेच पर्यावरणविषयक नियमातील तरतुदीचे पालन करणे बंधनकारक असेल. सदर तरतुदीचे उल्लंघन झाल्यास ते पर्यावरण (संरक्षण) अधिनियम, १९८६ मधील तरतुदीनुसार कारवाईस पात्र राहतील.
- (viii) वाळू/ रेती निर्गती धोरण -2025 दिनांक 08/04/2025 दि.09/10/2025 व दि.10/4/2026 व पर्यावरण अनुमती मधील दिलेल्या सर्व अटी व शर्ती तसेच गौणखनिज विषयक वेळोवेळी पारीत शासन निर्णय, परिपत्रक, अधिनियम यांचे तंतोतंत पालन करणे निविदाधारकास बंधनकारक राहिल.

9. terms, conditions, directions and guidelines framed by SEIAA

Specific Conditions :-

1. The information on all prescribed parameters required for the grant of Sand Ghat prior Environmental Clearance has been duly provided by Project Proponent in the above tables.
2. The Project Proponent, i.e., the District Collector & District Mining Officer, shall strictly adhere to the provisions of the New Sand Disposal Policy, 2025, including all guidelines, regulations, conditions, and due procedures prescribed therein.
3. The Project Proponent shall ensure compliance with the Sustainable Sand Management Guidelines, 2016 and the Enforcement & Monitoring Guidelines for Sand Mining, 2020, issued by MoEF&CC.
4. The Project Proponent shall strictly follow the principles and guidelines of scientific river replenishment studies to ensure minimal impact on the ecological equilibrium of the riverine regime.
5. This recommendation is subject to compliance with the Hon'ble Supreme Court judgment in CA No. 8055/2022 (UT J&K vs Raja Bhat, dated 22.08.2025)
6. Mining shall be carried out only by manual means; the use of mechanical equipment or machinery is strictly prohibited.
7. Mining operations shall be conducted only between sunrise and sunset.
8. A 7.5 m wide safety zone shall be maintained around the lease area in accordance with prescribed guidelines.
9. Transportation of sand shall be permitted only during daytime.

10. The approach road shall be maintained in good condition throughout the lease period to minimise dust generation and avoid inconvenience to the local population.
11. Green Belt Development shall be undertaken in the identified areas, with regular monitoring of survival rates.
12. Corporate Environment Responsibility (CER) activities shall be executed as committed, giving priority to the needs of local communities.
13. The Environmental Management Plan (EMP) shall be implemented in its entirety, ensuring effective pollution prevention and safety measures.
14. All commitments and demands raised during the Public Hearing (PH) and appraisal process shall be fulfilled.

Specific Conditions :-

A- SEAC Conditions:-

1. As per the New Sand Disposal Policy, 2025, it is mandatory for the successful bidder to apply for transfer of Environmental Clearance (EC) in his name prior to commencement of sand excavation operations.
2. The Project Proponent, i.e., the District Collector & District Mining Officer, shall strictly adhere to the provisions of the New Sand Disposal Policy, 2025, including all guidelines, regulations, conditions, and due procedures prescribed therein.
3. The Project Proponent shall ensure compliance with the Sustainable Sand Management Guidelines, 2016 and the Enforcement & Monitoring Guidelines for Sand Mining, 2020, issued by MoEF&CC.
4. The Project Proponent shall strictly follow the principles and guidelines of scientific river replenishment studies to ensure minimal impact on the ecological equilibrium of the riverine regime.
5. Mining shall be carried out only by manual means; the use of mechanical equipment or machinery is strictly prohibited.
6. Mining operations shall be conducted only between sunrise and sunset
7. A 7.5 m wide safety zone shall be maintained around the lease area in accordance with prescribed guidelines.
8. Transportation of sand shall be permitted only during daytime
9. The approach road shall be maintained in good condition throughout the lease period to minimise dust generation and avoid inconvenience to the local population.
10. Green Belt Development shall be undertaken in the identified areas, with regular monitoring of survival rates.
11. Corporate Environment Responsibility (CER) activities shall be executed as committed, giving priority to the needs of local communities.
12. The Environmental Management Plan (EMP) shall be implemented in its entirety, ensuring effective pollution prevention and safety measures.
13. All commitments and demands raised during the Public Hearing (PH) and appraisal process shall be fulfilled

B- SEIAA Conditions-

1. DMO to adhere to the conditions stipulated by SEAC-1.

2. District Collector to personally monitor/ ensure strict compliance of the condition mentioned in SEAC deliberation.
3. The validity of Environmental Clearance is up to 30.9.2026 or till excavation of sand permitted in the approved mining plan whichever is earlier.
4. The sand extraction harvesting should be commensurate with replenishment studies.
5. DMO should strictly follow the conditions mentioned in the Govt of Maharashtra Sand Policy 2025

General Conditions:-

- I. District Collector and District Mining Officer to ensure the directions given by Hon'ble National Green Tribunal, Pune in Appeal No 10/2013 (WZ) dated 1st October 2013 as bellow-However, we direct that when further auctioning process is required to be conducted, ordinarily, the sand beds falling between the sand beds which are now already auctioned shall be avoided unless there is special certification issued by the competent authority which would indicate absence of any environmental damage. having regard to precautionary principle which is required to be adopted. We mean to say, it should not happen that presently the sand beds are auctioned by keeping distance of I k.m. from each other and gap is filled up subsequently under one or another pretext.
- II. Distance between lease arca to be marked as per actual shape and size, on Village Map or authenticated map available with Revenue Authority and ensure provisions regarding distance between two lease area and total lease area in the OM dated 24th December 2013 issued by MoEF.
- III. District Collector and District Mining Officer to ensure the directions given by Hon'ble National Green Tribunal, Pune in application no 44/2014 (Paramjeet Singh kalsi Vs MoEF&CC & Others) dated 19.10.2015 as below-
  - i. After the grant of Environment Clearance' to District Mining Officer, and once the Lessee or Transferee or actual person who is going to execute the mining activity or sand exploration, is decided, Environment Clearance shall be transferred in the latter's name as per procedure in Clause No. 11 of the EC Notification.
  - ii. District Mining Officer will forward the proposal to SEIAA for transfer of Environment Clearance to Lessee or Transferee.
  - iii. The concerned Tahsildar of that area will be the Authority for conducting periodic inspections, site visits and attending to complaints of violation etc. Tahsildar will visit the site to verify whether the concerned Lessee or Transferee, after transfer of Environment clearance on their name, have followed the conditions stipulated in the Environment clearance.
  - iv. In respect of cases of violation of conditions of Environment clearance, the Tahsildar will submit his report to the District Collector and District Collector will send the report to SEIAA with his/her observations.
- IV. Project proponent to follow the standard environmental conditions for sand mining of sustainable sand mining management guidelines 2016, issued by MoEF & CC
- V. Project propoñent to ensure the strictly implementation of Environment management plan.

- VI. District Collector to ensure that conditions stipulated in the Government Resolution (G.R.) dated 31.01.2018 issued by Revenue and Forest Department, Government of Maharashtra (GoM) is implemented in letter and spirit.
- VII. Sand excavation is allowed only for the Reti Guts having sand deposition more than 2 m and excavation should be for layers above 2 m of sand deposit as recommended by GSDA
- VIII The instructions of MoEF & CC in the Sustainable sand mining guidelines 2016 [regarding sand mining approval and tracking system and transport of excavated sand] should be followed.
- IX. District Collector to ensure that every receipt given is serially scanned and registration number so generated must be written on such receipt to avoid duplication and unauthorized transportation of the sand.
- X. Project Proponent to ensure that vehicles transporting sand should not be overloaded beyond stated capacity.
- XI. The District collector should ensure that mining will be done strictly up to the depth recommended by GSDA.
- XII. The green belt development/tree plantation will be made either on river bank or along road side
- XIII. Measures for prevention & control of soil erosion and management of silt shall be undertaken
- XIV. Project Proponent to ensure that there is no violation of the Supreme Court order and orders of the National Green Tribunal given in the related matters.
- XV Project Proponent & District Mining Officer will be held individually responsible for non-compliance of the conditions stipulated in the Environmental clearance and shall be liable for legal action under Environment (Protection) Act of 1986.
- XVI. Transport of sand should be through vehicle which is properly covered with Tarpaulin and it should not be overloaded.
- XVII. Project Proponent to ensure that the mining plan is approved by Director of Geology and Mining comprising study to show that annual replenishment of sand in the mining lease area is sufficient to sustain the mining operations at levels prescribed in the mining plan and that the transport infrastructure is adequate to transport the mined material.
- XVIII. Provisions stipulated in Maharashtra Minor Minerals Extraction (development and Regulation) Rules 2013 and Government Resolution of Revenue and Forest Department dated 03.01.2018 shall be strictly followed by Project proponent.
- XIX The depth of sand layer to be mined, after retaining 2 m minimum layer below, should not be more than 2 meters as per Government Resolution of Revenue Department dated 03.01.2018 eg. if the total depth of sand is 3 m. only up to one meter of sand shall be mined.
- XX Project Proponent or District Collector will take bank guarantee up to 2% of the total auction cost for the given auction period from the Lessee to ensure the compliance of the conditions stipulated. In case of violation of stipulated conditions by the Lessee, bank guarantee so obtained shall be forfeited and legal action under the law should initiated against such Lessee.
- XXI The distance 3 m or 10% of the width of river whichever is more will be kept intact as a no mining zone.

XXII. No cutting of the trees shall be done while excavating the sand or while constructing the access road to sand ghat.

XXIII. All mining shall be carried out manually.

XXIV. Underwater mining shall not be permitted without the specific expert sanction of the State Government only for prevention of flood and increasing the capacity of reservoir if any.

XXV. It shall be ensured that excavation of minor mineral does not disturb or change the underlying soil characteristics of the river bed /basin, where mining is carried out.

XXVI. It shall be ensured that mining does not in any way disturb the turbidity, velocity and flow pattern of the river water.

XXVII. It shall be ensured that there is no fauna dependent on the river bed or areas close to mining for its nesting is disturbed.

XXVIII. Turtle nesting units conservation is very important. Therefore sand mining in such areas is to be prohibited.

XXIX. Precise mining area will be jointly demarcated at site by officials of Mining/Revenue department prior to mining operations for all proposals under consideration. Such site plan, duly verified by competent authority shall be submitted to Environment Department

XXX All necessary statutory clearances shall be obtained before start of mining operations.

XXXI. No mining shall be carried out in the live streams.

XXXII. Mining shall be limited to day hours time only.

XXXIII. No mining shall be carried out in the safety zone of any bridge and/or embankment.

XXXIV. No mining shall be carried out in the vicinity of natural/ manmade archaeological sites.

XXXV. The lease holder shall obtain necessary prior permission of the competent authorities for drawal of requisite quantity of water (surface water and groundwater), if required for the project.

XXXVI. Waste water, if any, shall be properly collected and treated so as to conform to the standards prescribed by MoEF/CPCB.

XXXVII. No wildlife habitat will be infringed.

XXXVIII. Environmental clearance is subject to obtaining clearance under the Wildlife (Protection) Act, 1972 from the competent authority, if applicable to this project.

XXXIX. Green belt development shall be carried out considering CPCB guidelines including selection of plant species and in consultation with the local DFO/Horticulture Officer

XL. Parking of vehicles should not be made on public places.

XLI. Transportation of materials shall be done by covering the trucks/tractors with tarpaulin or other suitable mechanism so that no spillage of mineral/dust takes place.

XLII. It shall be ensured that there is no leakage of oil and grease from the vehicles used for transportation.

XLIII. Special Measures shall be adopted to prevent the nearby settlements from the impacts of mining activities. Maintenance of roads through which transportation of minor minerals is to be undertaken, shall be carried out regularly.

XLIV Provision for first-aid, medical health care safe drinking water, and sanitation etc. shall be provided at site.

XLV. Ambient air quality will be monitored at the site and the nearest habitation regularly. Ambient air quality at the boundary of the precise mining area shall conform to the norms prescribed by MoEF & CC, GOI.

XLVI. Measures shall be taken for control of noise level to the limits prescribed by CPCB.

XLVII. Any change in mining area, khases /Gat numbers, entailing capacity addition with change in process and or mining technology, modernization and scope of working shall again require prior Environmental Clearance as per provisions of EIA Notification, 2006 (as amended)

XLVIII. SEAC appraised the proposals on the basis of information submitted by concerned District Mining Officer. Mining Officer shall submit the list of blocks satisfying conditions stipulated above to Revenue & Environment dept. The list of blocks and conditions stipulated above shall be made available in public domain.

4 The environmental clearance is being issued without prejudice to the action initiated under EP Act or any court case pending in the court of law and it does not mean that project proponent has not violated any environmental laws in the past and whatever decision under EP Act or of the Hon'ble court will be binding on the project proponent. Hence this clearance does not give immunity to the project proponent in the case filed against him, if any or action initiated under EP Act.

5 In case of submission of false document and non-compliance of stipulated conditions, Authority/Environment Department will revoke or suspend the Environment clearance without any intimation and initiate appropriate legal action under Environmental Protection Act, 1986

6 The Environment department reserves the right to add any stringent condition or to revoke the clearance if conditions stipulated are not implemented to the satisfaction of the department or for that matter, for any other administrative reason.

7 In case of any deviation or alteration in the project proposed from those submitted to this department for clearance, a fresh reference should be made to the department to assess the adequacy of the condition(s) imposed and to incorporate additional environmental protection measures required, if any.

8 The above stipulations would be enforced among others under the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974, the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981, the Environment (Protection) Act, 1986 and rules there under, Hazardous Wastes (Management and Handling) Rules, 1989 and its amendments, the public Liability Insurance Act, 1991 and its amendments.

9 Any appeal against this Environment clearance shall lie with the National Green Tribunal (Western Zone Bench, Pune), New Administrative Building, 1" Floor, D-Wing, Opposite Council Hall, Pune, if preferred, within 30 days as prescribed under Section 16 of the National Green Tribunal Act, 2010.

(रोहन घुगे)
जिल्हाधिकारी जळगांव

महाराष्ट्र शासन
जिल्हाधिकारी कार्यालय जळगांव
(गौण खनिज शाखा)

ई मेल : jalgaondmo@gmail.com

फॅक्स नंबर : 0257-2220500

सन 2026-2027 या वर्षाकरीता जळगांव जिल्हयातील दिनांक 08/04/2025, दि.09/10/2025 व दि.10/04/2026 रोजीच्या वाळू निर्गती धोरणानुसार जळगाव जिल्हयातील 08 वाळू/रेतीगटांच्या निर्गतीकरीता वाळूगटनिहाय ई- निविदा (e-Tendering) व ई-लिलावाची (e-Auction) निविदा अधिसूचना

क्र./गौणख/ई-कावि/2026/8/26/526

दिनांक :- 26/04/2026

परिशिष्ट -1

भारत राजपत्र, पर्यावरण वन और जलवायू परिवर्तन मंत्रालय, अधिसूचना, दिनांक 14 सप्टेंबर, 2006, महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्र.गौखनि 10/0125/प्र.क्र.05/ख-1, दिनांक 8 एप्रिल 2025, दि.09/10/2025, दि.10/4/2026 Sustainable Sand Mining Guidelines 2016, Enforcement and Monitoring Guidelines for Sand Mining January 2020 व महाराष्ट्र गौण खनिज उत्खनन (विकास व विनियमन) नियम, 2013 मधील नियम 70 मधील तरतुदीनुसार सन 2025-2026 या वर्षाकरीता दिनांक 21/04/2026 रोजी प्राप्त पर्यावरण अनुमती प्राप्त जळगाव जिल्हयातील 08 वाळूगटाची निर्गती ई- निविदा (e-Tendering) व ई-लिलावाद्वारे (e-Auction) करावयाची आहे.

शासन निर्णय दिनांक 08/04/2025 व दि.09/10/2025, दि.10/4/2026 मधील सुचनेनुसार जळगाव जिल्हयातील लिलाव योग्य वाळू/रेतीगटांची अपसेट प्राईस निश्चित केली आहे. त्यानुसार, राज्यस्तरीय पर्यावरण तज्ञ मूल्यांकन समिती (SEAC) व राज्यस्तरीय पर्यावरण आघात मूल्यांकन प्राधिकरण (SEIAA) यांचेकडून 08 वाळूगटांसाठी दिनांक 21/04/2026 रोजी पर्यावरण अनुमती प्राप्त झाली असून सदर 08 वाळू/रेतीगटांचे ई-निविदा व ई-ऑक्शनद्वारे लिलाव करण्यात येत आहेत. महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभाग यांच्याकडील शासन निर्णय क्रमांक: गौखनि-10/0125/प्र.क्र.05/ख-1 दिनांक 08/04/2025, दि.09/10/2025, दि.10/4/2026 नुसार दिनांक 10 जून ते 30 सप्टेंबर 2026 या पावसाळ्याच्या कालावधीमध्ये वाळू/रेतीचे उत्खनन करता येणार नाही. सदरचे लिलाव मा.राष्ट्रीय हरीत न्यायाधिकरण येथे दाखल केलेल्या मूळ अर्ज 363/2014 व 366/2015 ते 368/2015 मधील अंतिम आदेशाच्या / निर्णयाच्या तसेच राज्य शासनाकडून वेळोवेळी प्राप्त होणाऱ्या निर्देशाच्या अधिन राहून करण्यात येत आहेत.

जाहीर ई- निविदा (e-Tendering) व ई-लिलावासंबंधी (e-Auction) सर्व माहिती, वाळू/रेतीगटांच्या लिलावाच्या अटी व शर्ती, वाळू/रेतीगटांची हातची किंमत व इतर सर्व माहिती गौण खनिज शाखा, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगाव व जिल्हयातील सर्व उपविभागीय अधिकारी /तहसिलदार यांचे कार्यालय येथे व <https://mahatenders.gov.in> व <https://jalgaon.nic.in> या संकेतस्थळांवर प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

ई-निविदा आणि ई-ऑक्शन प्रक्रीयेत भाग घेणा-या व्यक्तींनी/संस्थेने/संस्थांनी <https://mahatenders.gov.in> या संकेतस्थळावर ऑनलाईन नोंदणी (Registration) करणे अनिवार्य राहिल. ऑनलाईन नोंदणीसाठी व्यक्तीना/संस्थेला/संस्थांना Digital Signature Certificate घेणे आवश्यक आहे. वाळू/रेतीगटांच्या ई-निविदा/ई-ऑक्शनमध्ये भाग घेऊ इच्छिणाऱ्या व्यक्तीना/संस्थेला/संस्थांना निविदा शुल्क (Tender fee) ऑनलाईन पध्दतीने (नेट बँकिंग) द्वारे भरण्यात यावी तसेच लिलावात भाग घेणा-या व्यक्ती/ संस्थेला निविदेसोबत इसारा रक्कम (EMD) म्हणून लिलावाच्या हातच्या रकमेच्या 25 टक्के रक्कम ऑनलाईन (नेट बँकिंग) पध्दतीने भरावी लागेल.

ई-निविदा/ई-ऑक्शनमध्ये भाग घेणारी व्यक्ती/संस्था ही नियमित आयकर भरत असल्याचा पुरावा (मागील तीन वर्षांचे), पॅनकार्ड, GST क्रमांक, कंपनी किंवा फर्म असल्यास रजिस्ट्रेशनची प्रत व निविदेतील अटी व शर्ती मान्य असल्याचे रक्कम रुपये 100/- च्या स्टॅम्प पेपरवर हमीपत्र, ई-मेल आयडी, आधार कार्ड, अधिकृत संस्थेकडून प्राप्त डिजीटल सिग्नेचर

(Digital Signature), आयकर भरत असल्याचा पूरावा यासोबत Statement of Computation of total Income Profit and Loss Account for the year Balance Sheet as on Year तसेच वार्षिक उलाढालीचा पूरावा म्हणुन नोंदणीकृत Chartered accountant (सनदी लेखापाल) यांचे प्रमाणपत्र इ. कागदपत्रांसह ऑनलाईन पध्दतीने ई निविदा सादर करता येईल. सादर केलेल्या कागदपत्रांची छाननी करुन लिलावात/निविदेत पात्र व अपात्रतेबाबत निर्णय घेण्यात येईल. सादर कागदपत्रे सादर न केल्यास वा अपूर्ण वा चुकीचे सादर केल्यास त्यांचे रजिस्ट्रेशन स्विकारले जाणार नाहीत याची नोंद घ्यावी. जी व्यक्ती/संस्था ज्या वाळू/रेतीगटाकरिता ई-निविदा किंवा इसारा रक्कम भरेल, अशाच व्यक्तींना/संस्थेला/संस्थांना ई-ऑक्शनमध्ये भाग घेता येईल. ई-निविदा ही ई-ऑक्शन झाल्यानंतर खुली करण्यात येणार आहे. या दोन्ही प्रकारच्या म्हणजेच ई-निविदा आणि ई-लिलाव यापैकी ज्यामध्ये सर्वाधिक रक्कम नमुद असेल ती रक्कम निविदेत नमुद करणाऱ्या वा लिलावात बोली म्हणून बोलणाऱ्या व्यक्तीला/संस्थेला/संस्थांना सादर वाळू/रेतीगटाचा लिलाव मंजूर करण्यात येईल.

पर्यावरण अनुमती प्राप्त जळगाव जिल्हयातील 08 वाळूगटाचा ई-निविदा व ई-ऑक्शन पद्धतीने निर्गती करण्यासाठीचा कार्यक्रम खालीलप्रमाणे आहे:-

अ.क्र	दिनांक	तपशिल
1	दि.24/04/2026	ई- निविदा (e-Tendering) व ई-लिलावाच्या (e-Auction) सूचनेची प्रसिध्दी
2	दि.24/04/2026 ते दि.14/05/2026	• दिनांक 24/04/2026 रोजी नोंदणी (Registration) ऑनलाईन पद्धतीने (संगणकीय नोंदणी) सुरु होईल. ती दिनांक 14/05/2026 सायंकाळी 05.00 पर्यंत सुरु राहील. यानंतर संगणकीय नोंदणी बंद होईल.
3	दि.24/04/2026 ते दि.14/05/2026	• दिनांक 24/04/2026 ते दिनांक 14/05/2026 रोजी सायंकाळी 05.00 वाजेपावेतो ई-निविदा व ई-ऑक्शनमध्ये भाग घेणाऱ्या व्यक्ती/संस्था/संस्थांनी वाळू/रेतीगटाची 25% इसारा रक्कम जमा करणे.
4	दि.24/04/2026 ते दि.14/05/2026	• दिनांक 24/04/2026 ते दिनांक 14/05/2026 रोजी सायंकाळी 05.00 वाजेपावेतो निविदा ऑनलाईन (संगणकीय) पद्धतीने जमा करणे. • दिनांक 14/05/2026 रोजी सायंकाळी 5.00 वाजता ई-निविदा ऑनलाईन (संगणकीय) पद्धतीने स्वीकारणे बंद होईल.
5	दि.29/04/2026	• दिनांक 29/04/2026 वेळ सकाळी 11.00 वा. ई-लिलाव पूर्व बैठक (Pre Bid meeting) समिती सभागृह जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगाव
6	दि.15/05/2026	• दिनांक 15/05/2026 तांत्रिक लिफाफा छाननी (Technical Bid Opening)
7	दि.18/05/2026	• दिनांक 18/05/2026 आर्थिक लिफाफा उघडणे (Financial Bid Opening)
8	दि.19/05/2026	• दिनांक 19/05/2026 ई-ऑक्शन प्रक्रिया

लिलाव प्रक्रियेत सहभागी होणाऱ्या व्यक्ती /संस्था/संस्थांसाठी महत्त्वाच्या सूचना :-

- 1) वाळू/रेतीगट लिलावाकरीता सहभागी होणाऱ्या निविदाकाराने/बोलीदाराने डिजिटल सिग्नेचर प्रमाणपत्र वर्ग 3 साईनिंग + एनक्रिप्शन नोंदणीच्या वेळी संलग्न करणे आवश्यक आहे.
- 2) बोलीधारकांना वाळूगट निवडणे व त्यांना खरेदी करायचे वाळूगटाचे दर भरून घ्यावे लागेल, त्यानंतर निवडलेल्या वाळूगटासाठी सहभाग शुल्क, निविदा दस्तऐवज फी आणि ईएमडी देण्यास सक्षम असतील.
- 3) ऑनलाईन ई-निविदा/ई-लिलावाच्यावेळी कोणत्याही कारणास्तव इंटरनेट, सर्व्हर, विद्युत, किंवा अन्य तांत्रिक कारणामुळे अडथळा आल्यास जिल्हाधिकारी कार्यालय जबाबदार राहणार नाही. विहित मुदतीत रकमा जमा करण्याची पूर्ण जबाबदारी ई-निविदा/ई-ऑक्शनमध्ये भाग घेणाऱ्या व्यक्ती/संस्था/संस्थांची असेल. याबाबत इंटरनेट प्रणाली अथवा ऑनलाईन बँकिंगच्या अडचणीची सबब मान्य केली जाणार नाही.

ई-लिलाव भरतांना अडचण निर्माण झाल्यास संपर्क तपशिल

नोंदणी व ई-निविदा/ ई-लिलाव प्रक्रियेशी संबंधित कोणत्याही प्रश्नासाठी कृपया खालील टोल फ्री क्रमांक वर संपर्क साधावा

अ.क्र.	तांत्रिक सहाय्यता	संपर्क क्रमांक	ई-मेल आयडी
1	For any technical related queries please call at 24 x7 Help Desk Number	0120-4493395 0120-4001 002 0120-4001 005	Email-support.eproc@nic.in

(रोहन घुगे)
जिल्हाधिकारी, जळगाव

लिलावासाठी प्रस्तावित 8 वाळूगट तपशिल

अ.क्र.	तालुक्याचे नाव	गावाचे नांव	नदी/ओढ्याचे नांव	पर्यावरण अनुमतीचा कालावधी	उत्खननाचा कालावधी	वाळू साठ्याच्या लगतचे गट क्रमांक	उत्खननासाठी उपलब्ध वाळू साठा (ब्रॉस)	वाळूसाठ्याची अपसेट प्राईस (संबंधित वाळूगटातून उत्खनन होऊ शकणा-या वाळूच्या परिमाणाच्या 90 % (Upset Price)	इसारा रक्कम 25% (रु.)	निविदा शुल्क (रु.)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	धरणगाव	रेल	गिरणा			316,317,322,325,327 व 266	3091	1669140	417285	5000	
2	धरणगाव	दोनगाव खु-2	गिरणा		दिनांक 30/09/2026 पावेतो (दि.10 जून, 2026 ते 30 सप्टेंबर 2026 हा पावसाळ्याचा कालावधी असेल व या कालावधीमध्ये वाळू उत्खनन करता येणार नाही)	95 ते 98, 103	3339	1803060	450765	5000	
3	धरणगाव	नंदिड	गिरणा			12 व 13	2623	1416420	354105	5000	
4	धरणगाव	बाभोरी प्र.चा	गिरणा	दिनांक 30/09/2026 पावेतो		31,298,299,305 व 311	2545	1374300	343575	5000	
5	मुक्ताईनगर	पिंप्रिनांडु	तापी			165,166,171/अ,171,167 पै, 168,169,170/अ,170/ब,158,157	2132	1151280	287820	5000	
6	यावल	थोरगाव्हाण	तापी			1,2	3594	1940760	485190	5000	
7	पाचोरा	वरसाडे प्र.बो	गिरणा			194,195	19788	10685520	2671380	5000	
8	चाळीसगाव	मेहुणबारे	गिरणा			25,26,27,28	8657.24	4674909.6	1168727.4	5000	
							एकूण	45769.24	24715389.6	6178847.4	40000

(रोहन दुनि)

जिल्हाधिकारी जळगाव

Maharashtra Government
Collector Office Jalgaon
(MINING BRANCH)

Key Instructions for bidders/vendors/contractors/buyers for
SAND AUCTION (2026-27)
(English)

1. e-Tender & e-Auction for sale of Minor Mineral blocks will be conducted on <https://mahatenders.gov>. All Bidders must register on <https://mahatenders.gov.in> for participating in Jalgaon Minor Minerals Auction
2. Digital Signature Certificate Class 2 OR 3 **Signing + Encryption** is mandatory to attach at the time of Registration.
3. Bidders will have to select the Blocks and quote the rate first which he/she wants to purchase, than they shall be able to pay Participation Fee, Document Fee & EMD for the selected Blocks.
4. Once bidder completes the Final Submission, he/she shall not be able to add or bid for other blocks. Hence bidder must self-satisfy himself with his bid and then and only he/she shall complete "Final Submission" step in e-Tender.
5. **Charges:** Processing Fee for each tender Rs. 500/-

ई-लिलाव भरतांना अडचण निर्माण झाल्यास संपर्क तपशिल

नोंदणी व ई-निविदा/ ई-लिलाव प्रक्रियेशी संबंधित कोणत्याही प्रश्नासाठी कृपया खालील टोल फ्री क्रमांक वर संपर्क साधावा

अ.क्र.	तांत्रिक सहाय्यता	संपर्क क्रमांक	ई-मेल आयडी
1	For any technical related queries please call at 24 x7 Help Desk Number	0120-4493395 0120-4001 002 0120-4001 005	Email-support.eproc@nic.in

1. निविदा शुल्क (Tender fee) नेट बँकिंग द्वारे भरण्यात यावे.
2. लिलावात भाग घेणा-या व्यक्ती/ संस्थेला निविदेसोबत इसारा रक्कम (EMD) म्हणून लिलावाच्या हातच्या रकमेच्या 25 टक्के रक्कम ऑनलाईन पध्दतीने (नेट बँकिंग) भरावी लागेल.

(रोहन द्युग)

जिल्हाधिकारी, जळगाव

महाराष्ट्र शासन

जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगांव
(गौण खनिज शाखा)

ई-मेल - jalgaondmo@gmail.com

फॅक्स नं. 0257-2220500

क्र./गौणख/ई-कावि/2026/8/26/526

दिनांक :- 24/04/2026

प्रति,

जाहिरात व्यवस्थापक,

- 1) दैनिक सकाळ जळगाव
- 2) दैनिक देशदूत जळगाव

विषय:- सन 2026-2027 या वर्षाकरीता जळगांव जिल्हयातील दिनांक 08/04/2025 व दि.09/10/2025 व दि.10/4/2026 रोजीच्या वाळू निर्गती सुधारित धोरणानुसार वाळू/रेतीगटांच्या निर्गतीकरीता ई- निविदा (e-Tendering) व ई-लिलावाची (e-Auction) अधिसूचना प्रसिध्द करणेबाबत...

उपरोक्त विषयांच्या अनुषंगाने या पत्रासोबत जोडलेल्या सूचनेची जाहिरात क्रमांक गौणख/ई-कावि/2025/8/26/526 दिनांक 24/04/2026 वाळू/ रेतीगटाच्या ई-लिलावाची जाहिरात विभागस्तरावर दिनांक 25/04/2026 रोजी 400 चौरस सें. मी. किंवा त्याहून कमी आकारात व जशीच्या तशी व अचूक प्रसिध्द करावी. जाहिरात प्रसिध्द करताना पुढील सुचनांचे काटेकोर पालन करावे:-

- 1) जाहिरातीमध्ये शासनाचा लोगो (लामणदिवा) छापणे बंधनकारक राहिल.
- 2) जाहिरात कमीत कमी जागेत शासनमान्य दराने प्रसिध्दी करावी.
- 3) जाहिरातीसाठी सुचनेपेक्षा जास्त जागा वापरल्याचे आढळून आल्यास, जाहिरातीचे फक्त योग्य आकाराचेच देयक अदा करण्यात येईल याची कृपया नोंद घ्यावी.
- 4) जाहिरात योग्य प्रकारे प्रसिध्द न झाल्यास वा प्रसिध्द करतांना चुका झाल्यास आपणास नंतरच्या अंकात चुकीची दुरुस्ती मोफत छापानी लागेल.
- 5) जाहिरात ठरवून दिलेल्या तारखेलाच प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे. त्या तारखेला जाहिरात प्रसिध्द न झाल्यास देयकाची रक्कम अदा करण्यात येणार नाही.
- 6) जाहिरात देयक आदेशाचा क्रमांक व दिनांकासह शासनमान्य दराने तीन प्रतीत तयार करावे.त्यापैकी दोन प्रती जाहिरातीच्या अंकासह जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगाव खनिकर्म शाखा जिल्हाधिकारी कार्यालय जळगाव यांचे नांव परस्पर पाठवाव्यात व देयके अदा करण्यासंबंधी पत्रव्यवहार परस्पर संबंधित वर नमूद केलेल्या कार्यालयाशी करावा. जिल्हा माहिती कार्यालय, जळगाव यांच्याकडे जाहिरातीच्या देयकाबाबत विचारणा अथवा पत्रव्यवहार करू नये. तसेच न्यायालयीन प्रकरणी जिल्हा माहिती अधिकाऱ्यास जबाबदार धरण्यात येवू नये.
- 7) प्रसिध्द केलेल्या जाहिरातीच्या देयकाची तिसरी प्रत प्रकाशित करण्यात आलेल्या अंकासह न चुकता आठ दिवसांच्या आत या कार्यालयास पाठविण्यात यावी.
- 8) वृत्तपत्रात जाहिरात प्रसिध्द करतांना ती वाचकांच्या लक्षात येईल अशा योग्य जागी सुबक व सुस्पष्ट मजकुरात प्रसिध्द करावी.
- 9) जाहिरात पुरवणी पानावर न छापता मूळ अंकाच्या पृष्ठावर छापणे बंधनकारक राहिल.
- 10) देयकात वितरण आदेशाचा क्रमांक व दिनांक न चुकता लिहावा.

सहपत्र :- सुचनेची प्रत.

(रोहन युग)

जिल्हाधिकारी जळगाव

हमीपत्र

रु. 100/- च्या मुद्रांकीत स्टॅप पेपरवर दोन साक्षीदारांच्या स्वाक्षरीसह व तहसीलदार यांच्या दर्जापेक्षा कमी नसलेल्या द्यावयाचे हमीपत्र

(Undertaking to be sworn before Ex.Magistrate not below the rank of Tahsildar)

मी नामे (पूर्ण नाव) .....

राहणार (सध्याच्या रहिवासाचा पोस्टाचा अचूक व पूर्ण पत्ता द्यावा) .....

तालुका .....

जिल्हा .....

माझे/माझ्या संस्थेचे पॅन क्रमांक .....

जी.एस.टी.क्रमांक .....

मी स्वतः प्रतिज्ञापूरवक घोषित करतो की, मी जळगाव जिल्ह्यातील वाळूगटाचे नाव----- या वाळूगटासाठी निविदा भरत असून वाळूगटांच्या ई-निविदा व ई-लिलाव सुचनेमधील सर्व अटी व शर्तीचे काळजीपूर्वक व काटेकोरपणे अवलोकन करून त्या जाणून घेतलेल्या आहेत. पर्यावरण विभागाने घालून दिलेल्या अटी व शर्ती मला बंधनकारक राहतील. मी प्रस्तावित केलेल्या किंमतीत वाळू/रेतीगट घेण्यास इच्छुक असून इसारा रक्कमेची 25 टक्के रक्कम मी शासन जमा करित आहे. लिलावाच्या सर्वोच्च बोलीच्या रक्कमेच्या 1/4 रक्कम कार्यालयीन कामकाजाच्या 48 तासांच्या आत जाहिरात मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कार्यपद्धतीनुसार भरेन. करार पत्रातील सर्व अटी, शर्ती व निर्देशांचे पालन करीन. तसे न केल्यास मी जमा केलेली सर्वोच्च बोलीच्या 25 टक्के रक्कम शासनजमा करण्यात यावी व नियमानुसार दुसऱ्या निविदाधारकास वाळू/रेतीगट मंजूर केल्यास अथवा त्यांच्या फेरनिविदाद्वारे लिलाव केल्यास तसेच शासनास झालेले नुकसान जमीन महसुलाची थकबाकी म्हणून माझ्याकडून वसूल केल्यास माझी काहीच हरकत राहणार नाही.

1. मी असेही घोषित करतो की, सदर वाळू/रेतीगट आणि अनुमोदित पोचरस्त्याची मी स्वतः पाहणी केली आहे. त्याच्या परिस्थितीबाबत अथवा वाळू/रेती वाहतुकीसाठीच्या योग्यतेबाबत मी इतर कोणताही आक्षेप उपस्थित करून वाद निर्माण करणार नाही.

2. ज्यास वाळू विक्री करण्यात येईल त्या व्यक्तीस महाखनिज प्रणालीवरून प्राप्त इनव्हॉईस नंबर वाहतूक परवाना पावतीवर नमूद करून वाहतूक परवाना देईल.

3. मी असेही घोषित करतो की, माझे नाव वाळू/रेतीगट प्रक्रियेबाबत किंवा वाळू/रेती ठेका चालविणाऱ्याबाबत काळ्या यादीत नाही. तसे निदर्शनास आल्यास मी फौजदारी कारवाईस पात्र राहीन.

4. वाळू उत्खनन/वाहतूक केल्याबाबतचे मासिक अहवाल नियमितपणे व विहित वेळेत तहसिल कार्यालय व जिल्हाधिकारी कार्यालय (खनिजविभाग) येथे सादर करण्यास बंधनकारक राहीन.

5. सन 2025-26 साठी जळगाव जिल्ह्यातील पर्यावरण अनुमतीप्राप्त वाळू/रेतीगटांच्या ई-निविदा/ई-लिलावासाठी जिल्हाधिकारी जळगाव यांनी त्यांचे पत्र क्र.गौणख/ई-कावि/2026/8/26/ अन्वये दिनांक /04/2026 रोजी प्रसिद्ध केलेल्या अधिसूचना/जाहिरातीत नमूद सर्व अटी, शर्ती व निर्देशांचे पालन करणे मला बंधनकारक राहातील व त्यांचे मी खऱ्या अर्थाने पालन करील याची मी याद्वारे हमी देत आहे.

ठिकाण:- जळगाव

दिनांक:- 24/04/2026

वाळूगट घेणाऱ्याचे नांव व स्वाक्षरी

दायित्व स्विकारणाऱ्या दोन व्यक्ती :-

1. पूर्ण नाव ..... स्वाक्षरी .....

पत्ता .....

2. पूर्ण नाव ..... स्वाक्षरी .....

पत्ता .....

लिफाफा (अ) (तांत्रिक लिफाफा)

तांत्रिक लिफाफ्यामध्ये खालील कागदपत्रे आवश्यक राहतील.

- 1) निविदा अर्ज (प्रपत्र 1 मध्ये)
- 2) निविदा भरु इच्छीणा-या व्यक्ती / संस्था यांना निविदा अर्जाचे शुल्क रुपये 5,000/- (ना-परतावा) तसेच निविदेसोबत भरावी लागणारी इसारा रक्कम (EMD) म्हणुन लिलावाच्या हातच्या रकमेच्या 25 टक्के रक्कम
- 3) व्यक्ती किंवा संस्था अपात्रता धारण करीत नसल्याबाबतचे शपथपत्र (100 रूपयाचा स्टॅम्प पेपरवर नोटलाईज केलेला) (प्रपत्र -2)
- 4) लिलावात भाग घेणाऱ्या व्यक्ती / संस्था यांच्याकडे नियमित आयकर भरत असल्याचा पुरावा, पॅन क्रमांक, वस्तू व सेवाकर विभागाचा GSTIN क्रमांक.
- 5) लिलावामध्ये भाग घेणारी व्यक्ती महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असलेबाबतचा पुरावा.
- 6) लिलावात भाग घेणारी व्यक्ती / संस्था यांनी खालीलप्रमाणे कागदपत्रे सादर करणे बंधनकारक राहिल:-

अ.क्र	व्यक्ती व संस्थेचे नाव	सादर करावयाचे कागदपत्रे
1	For Individual	Aadhar Card/PAN Card
2	Partnership Firm	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
3	Company	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
4	Society	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
5	Limited Liability Partnership (LLP),	Registration Certificate issued by Appropriate Authority
6	Consortium	Registration Certificate issued by Appropriate Authority

- 7) लिलावामध्ये भाग घेणाऱ्या व्यक्ती / संस्थेचे मागील आर्थिक वर्षाचे निव्वळ वार्षिक उत्पन्न लिलावाच्या हातच्या किंमतीच्या १०% असणे आवश्यक राहिल.
- 8) लिलावामध्ये भाग घेणाऱ्या व्यक्ती/संस्थेची मागील ३ वर्षांपैकी (सन 2022-23,2023-24,2024-25) कोणत्याही एका वर्षाची वार्षिक उलाढाल खालीलप्रमाणे असणे आवश्यक आहे:-

अ.क्र.	वाळू साठा	मागील 3 आर्थिक वर्ष (सन-2022-23,2023-24,2024-25) वार्षिक उलाढाल (रुपये)
1	1000 ब्रासपर्यंत	10 लाख
2	1001 ते 2000 ब्रासपर्यंत	20 लाख
3	2001 ते 3000 ब्रासपर्यंत	30 लाख
4	3001 ते 4000 ब्रासपर्यंत	40 लाख
5	4001 ते 5000 ब्रासपर्यंत	50 लाख
6	5001 ते 10000 ब्रासपर्यंत	1 कोटी -
7	10001 ते 15000 ब्रासपर्यंत	1.5 कोटी
8	15001 ते 20000 ब्रासपर्यंत	2 कोटी -
9	20001 ते 25000 ब्रासपर्यंत	3 कोटी
10	25000 ब्रासपेक्षा जास्त	3.5 कोटी

- 9) जाहिर निविदा सुचनेत नमुद केलेली कागदपत्रे
- 10) निविदाकाराने वैध कंपनी /संस्थेचा/नोंदणी प्रमाणपत्र / भागीदारी संस्था अधिनियमानुसार नोंदणीकृत विलेख (Registered Partnership Deed)
- 11) थकबाकीदार नसल्याचे प्रतिज्ञापत्र

लिफाफा (ब)

1. ऑनलाईन पध्दतीने दिलेल्या विहित नमुन्यात (BOQ) भरून सादर करावा.
2. लिफाफा ब (प्राईजबीड) अपलोड करतांना वाळुगटातून वाळूचे उतखनन करण्यासाठी होणारा खर्च धरून व इतर सर्व दरांचा उल्लेख राहिल.
3. दराचा विहित नमुना निविदे सोबत स्वतंत्रपणे जोडलेला आहे. ज्या निविदाधारकाचा दर अधिकतम (H-1) राहिल अशा निविदाधारकाची निविदा अंतिम करण्यात येईल.
4. निविदा उघडल्यानंतर दराबाबतचा कोणताही बदल स्वीकारण्यात येणार नाही.
- 5-निविदा उघडल्यानंतर जे निविदाधारक तांत्रिक दृष्ट्या पात्र ठरतील त्या निविदाधारकांचे लिफाफा ब (प्राईजबीड) उघडण्यात येतील.

निविदा उघडण्याची प्रक्रिया:-

लिफाफा अ हा निविदेत नमूद केलेल्या तारखेला ऑनलाईन उघडण्यात येईल. लिफाफा अ मधील सर्व कागदपत्रांची गठीत समिती मार्फत तपासणी केली जाईल. समिती ने घेतलेला निर्णय हा निविदाकारास बंधनकारक राहिल. तसेच या बाबतचे संपूर्ण अधिकार समितीस असतील या बाबत निविदाकरांना तक्रार करता येणार नाही.

सदरची निविदा हि दोन लिफाफा पद्धतीने आहे. लिफाफा अ तांत्रिक लिफाफ्याच्या छाननी दरम्यान कमी कागदपत्र अथवा चुकीचे कागदपत्र सादर केलेली निविदा हि नामंजूर करण्यात येईल. समितीस आवश्यक वाटल्यास निविदाकरांना कागदपत्रांची मूळ प्रत तपासणी साठी उपस्थित करावी लागेल. लिफाफा अ तांत्रिक लिफाफ्याची छाननी झाल्या नंतर स्पर्धेकरिता निविदेच्या नियमानुसार पात्र ठरलेल्या निविदाकरांची आर्थिक निविदा (Price Bid) लिफाफा ब त्वरित उघडण्यात येईल.

निविदेचे मुल्यांकन:-

- 1- गठीत करण्यात आलेल्या समितीमार्फत आवश्यक कागदपत्रांची तपासणी केली जाईल.
- 2- निविदा धारक पात्रतेचे सर्व निकष निविदा धारकांची ऐपत निविदा कालावधी पूर्ण करण्याबाबतची क्षमता या बाबतची छाननी निविदाकरांनी सादर केलेल्या कागदपत्रांच्या आधारे समिती ठरवेल.
- 3- निविदाकारांकडून निविदा सादर करतांना अफरातफर केली आहे का, अथवा सादर केलेल्या निविदाकारांनी परस्परांच्या संगनमताने निविदा सादर केल्या आहेत का, याची शहानिशा समिती मार्फत केली जाईल.
- 4- निविदाकारांनी निविदा परिपूर्ण सादर करणे आवश्यक आहेत. अपूर्ण कागदपत्रांच्या निविदा नामंजूर करण्यात येतील व सदरच्या निविदांचा लिफाफा ब (Price bid) उघडण्यात येणार नाही तसेच निविदाकार आपल्या निविदेची स्थिती संकेतस्थळावर पाहू शकतात.
- 5- ज्या निविदाकारांचा तांत्रिक लिफाफा परिपूर्ण असेल तेच निविदाधारकांचा लिफाफा ब (Price Bid) उघडण्यास पात्र ठरतील.
- 6- सदर निविदेत स्पर्धा होत नसल्यास निविदे मधिल अटी व शर्ती शिथिल करण्याचा अधिकार समितीस राहिल. या बाबत निविदाधारकास तक्रार करता येणार नाही.
- 7- निविदाकरांनी सादर केलेल्या दरांची तपासणी करतांना समिती मुल्यमापनाचे आवश्यक ते निकष लावतील व ते सर्व निकष निविदाधारकांना बंधनकारक राहिल. सादर केलेले दर प्रत्यक्ष कामाच्या स्वरूपात संयुक्तीक आढळून न आल्यास नाकारण्यात येतील.

भ्रष्ट फसवणूक अथवा अव्यवहार्य सेवेबाबत:-

भ्रष्ट, फसवणूक अथवा अव्यवहार्य सेवा असणाऱ्या तसेच उपरोक्त आरोप असलेले व सदरची माहिती या कार्यालयापासून लपवून ठेवल्याचे निदर्शनास आल्यास आपली निविदा कोणत्याही स्तरावर रद्द करण्यात येईल.

(रोहन धुगे)

जिल्हाधिकारी, जळगाव

प्रपत्र -1

निविदा अर्ज

प्रति,

मा. जिल्हाधिकारी, जळगाव

विषय:-सन 2026-2027 या वर्षाकरीता जळगांव जिल्हयातील पर्यावरण अनुमती प्राप्त वाळूगटांसाठी दिनांक 08/04/2025,दि.9/10/2025 व दि.10/4/2026 रोजीच्या वाळू निर्गती सुधारित धोरणानुसार वाळू/रेतीगटांच्या निर्गतीकरीता ई- निविदा (e-Tendering) व ई-लिलाव (e-Auction) बाबत

अर्जदार :- अर्जदाराचे नाव .....
वय .....
पत्ता .....
भ्रमणध्वनी क्रमांक .....
Email Id .....

महोदय,

1. आपले कार्यालया व्दारा दिनांक ----- रोजी प्रसिध्द निविदे अन्वये मी/ आम्ही जळगाव जिल्हयाकरीता निश्चित केलेल्या गिरणा,तापी,कांग व वाघुर या नदीपात्रातील वाळूगटाचे नाव ----- या वाळू/ रेती उत्खनन व वाहतुक करण्यासाठी निविदा सादर करीत आहे
2. मी/ आम्ही आपलेव्दारे निविदेत दिलेल्या सर्व अटी व शर्तीचे वाचन/ अवलोकन केलेले असुन ते पुर्णतः समजुन घेतले आहे. मी/आम्ही त्याचेशी सहमत आहे/ आहोत. माझे /आमचे वैयक्तीक/ भागीदारी संस्था /फर्म असुन ----- हे प्रतिष्ठान आहे.
3. मी/ आम्ही निविदेत नमूद लिफाफा क्रमांक (ब) (Price Bid) मधे नमूद केलेल्या दरात काम करण्यास इच्छुक असुन त्या व्यतिरिक्त कोणतेही दर/ रक्कम मला/ आम्हाला देय राहणार नाही.
4. मी/ आम्ही या व्दारे घोषित करतो की, निविदेतील नोंदी व परिशिष्टातील संलग्न कागदपत्रे/ सहपत्रे सत्य असुन, मी/ आम्ही /माझे /आमचे अधिकृत प्रतिनिधी यांनी केलेल्या कार्यवाहीस / कृतीस बांधील आहे/आहोत. त्यांची सही या व्दारे नमुन्यात प्रतीस्वाक्षरीत केलेली असुन भविष्यात त्यांचे एवजी दुसऱ्याची नेमणुक केल्यास तसे आपल्याला कळविण्यात येईल.
5. मी/ आम्ही या व्दारे शपथपत्र सादर करीत आहे की दिलेल्या कंत्राट कालावधी दरम्यान अफरातफर / काळाबाजार/ चोरी करणार नाही. तसे आढळुन आल्यास शासनाच्या दंडात्मक कार्यवाहीस जबाबदार राहील.

आपला विश्वासू

शपथपत्र

प्रपत्र -2

- मी/आम्ही/संस्था/प्रतिष्ठान नाव .....
- वय .....
- पत्ता .....
- व्यवसाय .....
- भ्रमणध्वनी क्रमांक .....
- ईमेल आयडी .....
- खाली सही करणारा शपथेवर प्रतिपादन करतो की, मी निविदा करण्यास इच्छुक आहे.
- मी/आम्ही/संस्था/प्रतिष्ठान वयाने सज्ञान असून मी दिवाळखोर किंवा मतीमंद नाही.
- मी/आम्ही/संस्था/प्रतिष्ठान केंद्र अथवा राज्य शासनाच्या लाभाचे पद धारण करीत नाही.
- मी/आम्ही/संस्था/प्रतिष्ठान यापूर्वी गौण खनिजाचे स्वामित्वधन किंवा मृतभाटक थकबाकीदार नाही. मी शासनाचा कोणताही महसूल थकबाकीदार नाही.
- मला /आम्ही/संस्था/प्रतिष्ठान नैतिक अधःपतन किंवा गौणखनिजाचे अवैध उत्खनन व वाहतुक केल्याबाबत न्यायालयाकडून शिक्षा झालेली नाही.
- महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता 1966 चे कलम 48(7) व 48 (8) नुसार माझ्यावर कुठलाही थकबाकी नाही.
- माझे/आमचे/संस्थेचे नाव शासनाच्या कोणत्याही विभागाच्या अथवा खाजगी संस्थेचे काळ्या यादीत नमुद नाही.
- माझी/माझ्या संस्थेची आर्थिक उलाढाल प्रपत्र-3 मध्ये नमुद केलेल्या विहित मर्यादेपेक्षा कमी नाही.
- मी मागील तिन आर्थिक वर्षांचा (सन-2022-23, 2023-24, 2024-25) आयकराचा नियमित भरणा केलेला आहे.
- निविदेतील सर्व अटी व शर्ती मला मान्य आहेत.

मी शपथेवर उक्त प्रतिपादन करित आहे की, यामध्ये जर काही खोटे आढळल्यास मी भारतीय न्याय संहितेतील 2023 (BNS) विहित कलमानुसार शिक्षेस पात्र राहील.

स्वाक्षरी